

316534 ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును.

Vol. 8.

చెన్నపట్టణము 1922 వ సం॥ జనవరి నెల 27 తేది శుక్రవారము
దుర్ఘతినామ సంవత్సరము, పుష్యమాస అమావాస్య 30

No. 238.

నంబరు. ౮

నంచిత. ౨౩౮

“ప్రశస్తమైన ఎన్ గల్ బర్లు”

రైస్ మెషిగరి ధరలు

ప్రస్తుతము ఇంకను తగ్గించబడియున్నవి

బాక్స్ ఘోను నూనెయంత్రములు

ఒకస్థలము నుండి మరొక స్థలమునకు సులభముగా తీసికొని
పోవుటకు నీలగునట్టియు, ఒకేచోట స్థిరముగా కదలకుండ ఆమెప్పు
నట్టి నివిరియంత్రము, బాయిలరులు అతి చౌకధరలకు దొరక గలవు.

ఫోను నెం 108

నెం 9, నెకండు

తంలివిలాసము, ఎంజిను మరదాసు

లైసుబీచ్,

మార్షల్ సన్నుటండు కో (ఇండియా) లిమిటెడ్

ఇంజినియరులు

(1806)

కలకత్తా

మదరాసు

బెజవాడ

బొంబాయి

లాహారు

తంజావూరు

అమృతాంజనము

తలనొప్పులకు శ్రుతికెక్కినది.
ఇతర వివిధమైన నొప్పులను కూడ
మా అమృతాంజనమును వాడి
నంట మాత్రమన నయమగును.
సులభ రేల 0-10-0 అణాలు

మోహన్ రైలము

సీసా 1-8 0-12-0.

తాగుర రైలము

కబ్బి 1-8 0-6-0

వండ్ల పొడి

కబ్బి 1-8 0-2-0

అమృతాంజనం డిపో,

బొంబాయి - మదరాసు.

బహుమానము

వైద్య విద్య

ఆయురారోగ్యైశ్వర్యములకు మార్గదర్శి
అన్ని భాషలలో వ్రాసిన.

రాజవైద్య నారాయణదేవ కేశవదేవ

(3198) 27, చీనాబజారుకోట్ల, మదరాసు.

ముఖ్య గవనింపు.

యోగ్యతాపత్రములు

2043

(5) నేను 5 సంవత్సరములనుండి విడువని తయ
వ్యాధిచే బాధపడుచుంటిని. కొన్ని కేళలో ప్రాణముపాడ
విసికపోయినది. తెనాలిలో నుండి, 'మర్నా మెడికల్
హాలు' వారిద్వారా డాక్టర్ ఆస్ట్రాక్యూర్ అను డిప్లొమెటను
ను సేవించుటచేతనే నేను ఇప్పుడు కడరు వ్యాధిలేక పాపు
ముగా నున్నాను.

తెంజూరు
4-3-20

ఆర్. ఎస్. చెట్టి

(3081) “కత్తికట్టలు”

వెదకత్తి గల్లి గజము పొడుగు గలవి. పొగ నైనవి.
1-8 రూ 4-8-0.

దేవను కొనుబాకి 1టి ఉచితము పొమ్మిడియును చేతి.
వలయువారు అర్జునతో ఒకరూపాయి

అదాపు పంపలెను. బి. వెంకటేశ్వర్లు అ. శి
కట్టర్లు అండ్ లాక్ షేర్స్ లెం.

వెదకపురం, (నోదాబాద్ జిల్లా)

వెదకపురం ఆడ్రెసు: “ఇంద్రప్రస్థ” వెదకపురం

ఆరోగ్యమార్గము

శ్రీ గాంధీమహాత్మ్య ప్రణీతము

ఆంధ్రములో ఒక్క పత్రిక అయినను వదలక శ్రీ శ్రీనివాసాచార్యుల కృషిని తెలిపింపబడినది. అప్పు పూర్తి అయినది. సామాజిక సర్వోదయ క్రమములో ప్రత్యేకముగా తీయబడిన, కావ్యపద్యాలకు శ్రీ గాంధీమహాత్మ్యుని ఛాయాపటము ఇందు చేర్చబడినది. అందువల్ల నున్నది. ఇదికాక రిజిస్టరు చేయబడిన లక్షల పంపిణీకి యీ నెల 15 వ తేదీనండి పుస్తకములు వి. పి. గా. సంఘమును ఎవరికినైన అక్కడ తేనియెడల ఆ కేసులోపు తెలుపవలెను. అభిప్రాయ ప్రచారముకొరకును, బాహ్యవాదనా కార్యకర్తలను ఉద్దేశించబడిన ద గుట చేత స్వల్పపువేలకు యివ్వబడుచున్నది గాన వి. పి. గా. తరస్కరించి దండగు కలుగ జేయకుండవలె నని కోరుచున్నాను. ఇప్పుడు అచ్చు చేసిన 2000 ప్రతులకును చాలకము అర్థవచ్చుచున్నది. గనుక యింకను ఆంధ్రములు కావలసినవారు యీ దిగువ చిరునామాకు వెంటనే వ్రాయుట యుక్తము.

సామాజిక రామచంద్రరావు
సేవక సంఘము, గుడివాడ, కృష్ణాజిల్లా.

3269 హరి కథ లోకమాన్యుని పవిత్ర జీవితము

ఆంధ్రదేశమున నభిముఖముల నీవరక వ్యాప్తమైనది. ఆంధ్రకర్తలు: చె. వెంకటాచార్యులు, దా. వెం. నరసింహారావు గోష్ఠిభిరులుగాక, ప్రతి 1-కి రు 0-8-0. 12 ప్రతులు 5-0-0 వలయువారు దా. వెం. నరసింహారావు, తాడేపల్లిగూడెం, కృష్ణాజిల్లా.

నీకు స్వరాజ్యము కావలెనా?

కావలసిన చో (8878)
“ఆలీ ప్రభుత్వ నిర్బంధము”
(The Karachi Trial)
అను, దివ్యమైన నాటకమును చదువుము
వెల. 0 10-0 మాత్రమే. (పోస్టేజి ప్రత్యేకము)
స్వరాజ్య గ్రంథాలయము, తెనాలి.

స్వరాజ్య కీర్తనలు, పాటలు.

1. స్వరాజ్య భజన కీర్తనలు 0-4-0
  2. దేశీయ కీర్తనలు (గీతములు) 0-3-0
  3. దేశీయ పదము (చక్కనిపాట) 0-2-0
  4. రామదండుపాట, పద్యములు 0-3-0
  5. స్వరాజ్య పద్యములు (150) 0-3-0
  6. పంజాబుపాట (బొబ్బిలికథ) 0-2-0
- వి. పి. 0-5-0 అవును. ఇతర స్వరాజ్య గ్రంథములుగలవు.
స్వదేశపుస్తకశాల, గవర్నరుపేట, బెజవాడ.

జనకగారి రింగువరం లోషక

పై రింగువరంలో షక ప్రకటనాగించిన సకల విధములైన తామర, గజ్జ, మొదలగు చర్మవ్యాధులు నివర్తయగును.
వెల బుడ్డి 1 కి రు 0-10-0. వి. పి. ప్రత్యేకం.
జాల్ యేజిస్ట్, కనరప్ప యేజిస్ట్.
(8855) పామరపురం, మదరాసు

మహాత్మా గాంధీ

3349
ఛాయాపటము చేసిన తెలుగు పేకరు
100 కాగితములు చేర్చి అట్టయెండుచేసె
కట్ట 1-కి అ 10; కట్ట 1-కి రు 6
కాదు 100-కి అ 14; 1000 రు 7-8-0
కాదు 100-కి అ 14; 1000 , 7-8-0
కాండరు 1-కి అ 6; 12-కి , 3 8-0
మీ అచ్చుపనులకు మాకు వ్రాయుడు.
Pictorial & Co., Printers, 41, Broadway, MADRAS

నమకాలికాభిప్రాయములు

తిరస్కారము కాదు.

వెనీడెంసీ కలీజులో తెనుగు పండితులుపదవి నహించి యుండి, ఉపకారవేతనము పుచ్చుకొనుచున్న వాచిలకొలను నుబ్బారావు పంతులుగారు శ్రీ యువరాజు గారి శుభాగమన సందర్భమున గవ్న మెంటు వారినింగిన కిల్లకను బంగారుకడి యమునున్న, కాల్యమున్న, అంగీకరింప అనుమతించలేదని, హిందూపేపరులో ప్రకటించబడిన వర్తమానమును పురస్కరించుకొని, వారు పొందుచున్న ఉపకార వేతనమును గూర్చి యేమిచేసికో, యను ప్రశ్న బయలుదేరినది. అద్యోకేటు ఎం. టి. పార్థసారథిఅయ్యంగారు, దివానుబహద్దరు బిరుదుమును స్వీకరించినపుడుకూడ యిట్టి ప్రశ్న పుట్టియుండెను. దానికి ఆయ్యంగారులువాత లా పాయింట్లుదహరించి జవాబిడిరి. మానవనిర్మాణ కొన్నితరుణములలో నిలకడలేని లా మాకు తెలియదు, గాని, ఉపకార వేతనము ఉద్యోగీయులకు ఒకపాటు వారు చేసిన కొలువునగావున, బిరుదుములను త్యజించువారు విశేషకృత్యములు పాడియా యనుప్రశ్న పిట్టిప్రశ్న యని పరిగణించబడుటకు అభ్యంతర ముండదు. పించనులకును, సన్మాన బిరుదుములకును, చాలభేద మున్నది. మొదటిది, గౌరవమును, కండకునుగలసంబంధము వంటిది: రెండవది, గౌరవము కండకును, మధ్యల కప్పువువంటిది. విషయము యిట్టిదయి యున్ననుకూడ, వీరు కిల్లకును తిరస్కరించినటు అనుచితము. వీరు, కాపాయత్రముధరించి, సన్మానాశ్రయ మకలించి, ఒంటిమట్టలో నున్నార గాన, వీరికి పతక కాల్యాదినన్మానములు అనవేక్షితములు గనుక నే పంతులువారు పరిగ్రహింపమీ ప్రమేయమని తెలియచ్చెడిని. నిక్క మిట్లుండ, వారి ధీకరింపునచో నిరాకరణోద్యమ ఫలితమని ఊహించుట ఉన్మాదమని చెప్పక గియున్నది. పరమపాథుగను పంతులుగారి ఉపకారవేతనము 80 రూపాలు. జూరున్నచో, గవ్న మెంటువారు నిర్బంధించి కొను నెడల, వారు అంగీకరించుటకు అభ్యంతర ముండదు. ఐతే, గవ్న మెంటు వారు అట్టి అనుచితనలచో నం దివ్యునటు మాద్యధనమృతము. కాపాయ ధారికి లాంఛములతోను, లౌకిక వ్యవహారములతోను, ఆగత్యమేమి? లభ్యు జీవనోపాయ మెరింగిన వారు, ఉపకార వేతన స్వీకారమునకు తిలోదకమిడవలసినదని కోరెదను నెడల, పంతులుగారు అట్లనరించుటకు ఆవంతయునను అభ్యంతర ముండదని తెలచెదము. సహాయనిరాకరణోద్యమప్రభావమును పురస్కరించుమని వీరుతిరస్కరించిన ఊహించుట కేవలపాతకమృత మగుచున్నది. పంతులుగారి పరస్పరపరిచయము గలవారు పై యట్టి యభిప్రాయమునకు ససేమిరా వోటివ్వరు. (ఆంధ్రప్రకాశం)

సూరతు మునిసిపాలిటీ

కలెక్టరుకు పంపిన కడపటిమాట.

లోపములేకపోయినను పాతకాలలను అన్యాయముగను, బలవంతముగను విద్యాకాఖతు మార్చినందున ఆపాతకాలల ఖర్చు ధరింపవల దని నూతను మునిసిపాలిటీవారు బుధవారపునభలో తీర్మానించిరి. మునిసిపాలిటీవారు కాంగ్రెసు మాకుమును, ప్రజల కోరికలను అనుకరించుచున్నారు. కలెక్టరు అన్యాయముగ పాతకాల రికార్డులను తీసికొని, ఇంజీరియలు బాంకు నుంచి రు. 80000 తీసికొనినాడు.

27 వ తేదీలోపల పాతకాల భవనములను రాష్ట్రీయ మండలమున కిప్పివేయనియెడల రు 80000 రూపాయలను, పాతకాల రికార్డులను తీసిగొని యిప్పివేయనియెడల, అనవరమున నప్పుడెల్ల ప్రభుత్వమువారి సంబంధమును తప్పించుకొనుటకు మునిసిపాలిటీవారు యత్నించునని తీర్మానింపబడినది.

ముఖ్యాధికారియొక్క సహతి యనేకవిషయములయందు నిర్లక్ష్యముగనున్నదనియు వీలయినంతతరలో నాయన నప్రభుత్వమువారు తీసికొనవలె ననియు, ఆయన తెలుపు ఆఖరుకాగ నేప్రభుత్వమువారు రాయనను తీసికొని యెడల ఆ తేదీనుండి యన నాకరినుండి తీసివేయవలె ననియు తీర్మానింపబడినది.

కలెక్టరుగారిజాబును నిరాకరించి మహాత్మాగాంధీగారికి స్వాగత మిచ్చినందుకయినఖర్చును మునిసిపాలిటీవారు భరింపవలెననిగూడ తీర్మానింపబడినది. (హిందూ (కానీస్)

నిష్ఠామత తయారణయబడిన కాశ్మీరీ డౌమరహు. ఆంధ్ర ఆయుర్వేద ఫార్మసీలో దొరకము. తెలుగుభాషయందు గాని, ఇంగ్లీషుభాషయందు గాని క్యాటలాగు ఉచితముగా పంపబడును. మేనేజరు, ఆంధ్ర ఆయుర్వేద ఫార్మసీ, 19, హాన్స్ రోడ్, మాంటూరోడ్ - మదరాసు

మదరాసు కార్పొరేషను నోటీసు

[3413]

తెండ్రు కావలెను.

కార్పొరేషనువారి ఎడ్లకు 1922-వ సం॥రం ఫిబ్రవరి (10-2-1922 మొదలు 10-3-1922) నెలకు కావలసిన 122,640 పొనుల ఉలవల ఫల్యుచేయుటకు ధరల కట్టిని ఈ క్రింద వ్రేవాలు చేయబడిన వాచిలకొలను ఫిబ్రవరి నెల 1-వ తేది మధ్యాహ్నం 3 గంటలవరకు అంగీకరించబడును ప్రతితెండ్రును ఒక కవరులో అతికించి కవరువైన ఉలవల ఫల్యుచేయుటకు తెండ్రు అని వ్రాసి వంకవలెను. మాదిరిలు పెద్ద తెల్లసీసా బుడ్లలో వేసి బాగుగా సీలుచేసి కంపుచు రూ 500 (5) ధరావత్తు కట్టవలెను. ఏ తెండ్రువారు ధరలు అంగీకరించబడనో అదనం 1922-వ ఫిబ్రవరి నెల 10-వ తేది మొదలుకొని 1922-వ మార్చి నెల 10వ తేది లోగా వకుపులకాలల చీఫ్ నూబరికా లూడెంటు గారివలన, ఏయే తారీఖునందు ఎన్ని పొనులు ఉలవల యివ్వవలె నని ఏర్పాటు చేయబడునో, వాటిని అంతయు సెంట్రల్ గ్రామ్ డిభి ఆయిన ట్రీవెల్ యన్ బేసిగవద్ద, నిర్ణయకాలము నందు డెలివరి చేయుటకు బద్ధుడాను.

జయ మొందిన తెండ్రువారుడు పై పరత్తుల ప్రకారము, తాను నెరవేర్చవట్లు తెండ్రులు అంగీకరించిన 3 దినముల లోపల అగ్రిమెంటు వ్రాసి యిచ్చివలెను.

బుడ్లను బాగుగా టుడిలించినప్పుడు, చెత్త వైకి వచ్చుటకు వీలుగ నుండుటకై, ముక్కలు భాగమువరకే వాటిని నిండించవలెను.

హెచ్చరికపాత్రములు } సి. సింగార వేలు మొదలి
మదరాసు కార్పొరేషన్ }
24-1-1922. } హెచ్చరిక

సగము వెలలు

అవరూపు గ్రంథములు

- (1) వ్యవహారచంద్రిక రు 1-8-0
కర్త:— వి. నుబ్బారావుపంతులుగారు. 8 అధ్యాయములు. 72 ప్రకరణములు. ఇందు సమస్త వ్యవహారములున్నవి.
- (2) గృహవైద్యము రు 0-8-0
కర్త:— టి. లక్ష్మీకవిగారు. ఇందువంట బోషధముల 1000 నెర్చురముగ గుణమిచ్చు మాలికావైద్యము.
- (3) బొబ్బిలియుద్ధము
మాడు పుస్తకములు రు 2-8-0
కొన్ని పుస్తకముల నిలవనెం గొంతును నలిగియున్నవి. ముందు వ్రాసిన 50 మందికి మూడుగ్రంథములు రు 1-0-0 మాత్రము. పోష్టఖర్చులతో రు. 1-8-0 ల కియబడును. ఆంధ్రప్రతిక చందాదారులకు మాత్రమే యీ తగ్గింపు వెలలు.
వలయువారు:— మేనేజరు:
కమలకుటీరము, తిరువల్లి క్లెరి - మదరాసు.

జాతక రత్నము

జన్మనక్షత్రము, పుట్టినతేది వేళ మున్న సమస్త లక్షణ సంకల్పర ఫలితములను క్యాలెండరు రీతిం పుట్టి నహ యెన్ని సంకల్పరములకైనను జ్యోతిషముని సహాయము అక్కరలేకయే తమంతట తాము వ్రాసికొనగలరు. ధనము, సంతానము మున్నగు ద్యాదకభావములతో మీమీ జాతకములను మీరే వ్రాసికొనగలరు. ఇది యింటిజ్యోతిషము. దీనివెల రు 2 మాత్రమే.
గ్రేట్ యిండియన్ జ్యోతిషాలయము,
(8291) భారంకోట, విశాఖపట్నంజిల్లా

వ్యతంతరాలు

అద్దంకిలో జరుగుతున్నాయి.

భక్తవరద ప్రభుత్వం (వెదర్లకు) వోనెపూడి సుబ్రహ్మణ్యం (బ్రాహ్మణ భూస్వామి), జొన్నలక్ష్మణ సీతాగారు (వర్తకుడు) గారు పన్నులు నిర్ణయించున వారిచేరా సీని అద్దంకి డిప్టీ ఠానీలారు బహుశే నె. నాకు తమ ఆస్తిని సంతోషముతో నిచ్చివేసిరి. ఇతరులు సందిగ్ధులుగా నున్నారు. చుట్టుపట్ల గ్రామములవారుగూడ అద్దంకివారి ననుసరింప గోరుచున్నారు. కాంతి పూర్తిగా నెలకొనియున్నది. ఒంగోలునుండి వెల్లిపడేశారాజు కృష్ణమూర్తిగారును ఈ అర్థము కాంతిసేన వేర్వరుచుచున్నారు. చాలమంది చేరుచున్నారు. కాంగ్రెసు ఆజ్ఞల ననుసరించు టిక్కెట్లను మని ప్రజలు పూర్తిగా గ్రహించిరి.

అమదాలవల్ల-బలవస్త్రంణము

28-1-22 తేదీన కాత్రి 9 ఘంటలకు అద్దంకిపాటసారులు శ్రీకాకుళం టవును నుండి ఒంగోలుబండి వైసి అమదాలవల్ల వైల్డెస్ట్రేషను దిశనున్న యింజినీరింగు రేవరీ క్రాసింగు కేలులో, కాత్రి 12 ఘంటలకు వారై నుండి వచ్చే ప్యాసింజరు బ్రయిను క్రింద బండిపాతము పడిపోయిరి. వెంటనే యెద్దునిపోయినది. పాటసారులలో నొకనికి రెండు కాళ్లు రిగిపోయినది. మరియొకనికి ఒక కాలు విరిగి పలికినది. వెదర్లకు తగిలినది. వారిద్దరిని, ఆ ప్యాసింజరుబండిలోనే బంధించి అంగ్ల వైద్యశాలకు తీసికొని పోవుమందగా, మార్గవర్ధియునే, యెద్దు పరలోకప్రాప్తులైరి. బండివానికి కాలువైసి చిన్న బెబ్బుకగిలినది.

వల్లండువార్తలు

(ఒక విలేఖరుడు)

జనవరి 24:—పల్నాడు తాలూకాలో ప్రచారముజేయుచున్న ముఠా రాష్ట్రీ పుచ్చలక్ష్మీనరసింహంగారిపై తిహాస్సీలు దారుగాను పన్నులు యియ్యవద్దని చెప్పగూడదని 144 కే. క్షే. క్రింద నిషేధాజ్ఞను 22-న తేదీన జారీచేసివారు. నోటీసు ఆయావతుడు పుచ్చలక్ష్మీని వెంటనే తాహస్సీలుదారుగారి యెదుట “చర్లగుడిపాడు” గ్రామములో అడ్డోల్లంఘనచేసి పన్నుల నియ్యవద్దని రైతులకు ఖండితముగా బోధించి కాంగ్రెసుతీర్మానమందలి అపారథ క్షిప్తి జూపెను. ప్రాసీజర్ కోడ్ ను గమనించక తహసీల్దారు ఆయావతుని ఆరెస్తుచేసి గ్రామ మొహతారుచే గురిజాలకు పంపివారు. లక్ష్మీనరసింహంగారి రక్ష్యత్వాచుముతో గురిజాలచేరీ కృష్ణజన్మస్థానము దారాత్రి గడపిరి. మరుదినము (ది 28-1-22) తేదీ మధ్యాహ్నము కేసులో సాక్ష్య మిచ్చుటకు తహసీల్దారు గారు గ్రామములో లేవందున వారు చేసినచర్య యావత్తును లాప్రకారం చెల్లనా చెల్లదా యనుసంజేషముతో మేజిస్ట్రేటుగారు తమవై అధికారులు పుత్తెర్లులు వచ్చువరకు కేసును ఆపి ది 2-2-22 తేదీకి వాయిదావేసి ముద్దయిరి పడలిరి. అప్రచారకుని ఆరెస్తునలన ప్రజలలో నుద్రేక మెక్కువ యెగును.

రామచంద్రపురం తాలూకాసభ

ఈనెల 22 వ తేదీన మా తాలూకాసభ రామచంద్రపురములో రాజమహేంద్రవరమున కాసనోల్లంఘన మొనర్చిన ముఠాశ్రీకృష్ణ స్నేహితి సభ్యుల రామణగారియాజమాన్యమున జరుపబడినది. తాలూకాలో వివిధ గ్రామములనుండి సుమారు 1,2 వేల మందిరైతులుదయచేసిరి. 1000 వారీమణులు సభకు లంకించిరి. పోలీసువారు రిపోర్టుదయచేసిరి. వేలకొలది రైతులు సభకు విచ్చేయుటకు మహాత్ములకు దేశము వైగల పలుకుచున్నది. కాంగ్రెసు వైంగలభక్తి, గౌరవములు వేసాళ్ల కడము చేయుచున్నది. అధ్యక్షుడు ప్రస్తుతపురిస్థితులకుగురించియు గాజీప్రభుత్వములను గురించియు, కాంతి, భద్రగువ్యాపకము కాంతివైస్యములను గురించియు, విపులముగ నుపన్యసించిరి. పిమ్మట మహాత్మునియాజ్ఞను సరించి యాసీకి పన్నులు చెల్లింపవలసియుండు ననియు చేపట్టిన మన గోదావరిజిల్లా కాంగ్రెసుసంఘమువారు సమావేశమై తీర్మానించువరకు పన్నులను ఆపవలసినదనియు పి.బి.వరి కిక్కిరించి తేదీలోపల పన్నులు చెల్లింపవలదనియు, అప్పటికి కాంగ్రెసు వారియొక్కయు అవత్యునియొక్కయు ఆజ్ఞలనుసరించి పన్నులనియ్యగూడదు యొచ్చుటయో నిర్ణయించుకొనుటకు

రాజీవుల 10 వ తేదీన తిరిగి యొచ్చుట సమావేశముకావలసినదనియు, పన్నుల ముందుకి స్తీనుండి యొక్కటంతులకే తగిన ప్రయత్నములతో నుండవలసినదనియు, అస్పృశ్యతను తొలగించి పంచములతో మైత్రి గలగజేసికొని భద్రగు వ్యాపకము బాగుగా జేసి వేలకొలది కాంతివైస్యలను జేర్వలసినదనియు మొదలగు తీర్మానములు చేయబడినవి.

పరుచూరు

(ఒక) విలేఖరుడు.

జనవరి 25:—నిన్న టిడినము పదిగంటలనుండి కొంతమంది సిపాయిలు గ్రామములో బయలుదేరి ప్రతియెల్లను, ప్రతిదొడ్డియు, సోదావేసివారు. ఒకయింటివద్ద కోడినియియ్యవచ్చు అడిగినారు. లేదనిచెప్పగా సాయంత్రము వచ్చెదము. బాగ్రత అని చెప్పి ఇంకొకయింటివద్దకు వెళ్లి ఎద్దును, దూడను, ఇయ్యని అడిగినారు. వాటిని యియ్యక ప్రజలు నిష్ఠాయముగా మాట్లాడినారు. అక్కడనుండి బయలుదేరి వూరివెలుపలకు వెళ్లి అక్కడ పండులు తిరుగుమందగా ఒకపండిట్లను పట్టుకొని తిరిగి వారివాసస్థానముకు పుమారు గంటలకు వెళ్లి తిరిగి ఒక అరగంటకు గ్రామములోకి వచ్చి కాంతివైస్యలను పొగా యియ్యమందగా ఒకనివద్దకు వచ్చి గాంధీ భాంచెత్ అని తట్టి ఒకపడ్డతో కొట్టినాడు. కొట్టినప్పటికి కాంతిముగా నండి కాంతివైస్య చేయుచు పుచ్చాక తనపరి తానుచేసికొనుచున్నాడు. అక్కడనుండి బందరు పోలములకు వెళ్లి పోలములలోనున్న సోకాయలు, మెరకకాయలు, జొన్నకంకులు వగయెల్లన్నియు పొచ్చుచేసివారు అంతటితో కాంతివైస్యక సాయంత్రం ఆరుగంటలకు గ్రామములోకి వచ్చి సారాయమునత్రాగి “దబ్బిచ్చెదము” శ్రీయు కావలయునని కాత్రి 1 గంటలవరకు గ్రామముంతయు గోలజేసి తిరిగి బసకు వెళ్లియున్నారు. నేటి ముదయము యేమియు అల్లరి జరుగలేదు. ఉదయము 9 గంటల గ్రామమునుండి బయలుదేరి చీరాలలోడ్డు వారిసామాను మోటారులతో సహా బయలుదేరి వెళ్లివారు.

నిన్న టిడినాయంత్రము

మామగంటలకు బాపట్లతాలూకా

తిహాసీలుదారు మాగ్రామము వచ్చినారు. ప్రజలు మనస్సు లేమియు చలింపక కాంతిముతో, అమిలోత్సాహముతోను వైస్యముతోను నున్నారు. కట్టుదల మరింతకట్టిగా బలపడినది.

ఏలూరు

(స్వతంత్రవిలేఖరుడు)

జనవరి 24.

జనవరి 24:—2-1-22 తేదీన సాయంత్రము 6 గంటలకు దాక్టరు హనుమంత వర్మల బోగయ్యశర్మగారి ఆధిపత్యముక్రింద మా పురమండలమున బహిరంగసభ జరుపబడినది రమారమి రెండు వేల ప్రజలు సభ నలంకరించిరి. గ్రామకాంగ్రెసు సభాకార్యదర్శులగు చిత్రపు రాజగోపాల రావుగారు అమలాపురపు గడబిలను గురించి ముచ్చటెపుచు తమ్ము పోలీసువారు అచ్చెట్లు చేసి నటు కలక్టరుగారి యెదుట బెట్టినపుడు వెంటనే తాము సెల త్యాగిణి నిరాకరింపజాలక సోయిండుకుల కారణములం దెలిపి రాజీవు వాయిదాతేదీన అనగా 31 జనవరినాడు సెక్యూరిటీ వోసుంగక కారాగారమునకు బోవ నిశ్చయించుకొని యున్నట్లు స్పష్టపరచిరి. అమలాపురపు సముదెయిలులో తమకు కలిగిన కష్టములను అచ్చటి అధికారులు గావించిన దుష్టయములను తెలిపినపుడు ప్రజల మానసములు దుఃఖపూరితములై నవి.

పిదప ఏలూరుతాలూకా

కాంగ్రెసు సంఘకార్యదర్శులగు వైడిపాటి వెంకటనారాయణగారు భీనువరపు ముచ్చటలను విశేషకంపుచు భీనువరపు అధికారుల దౌష్ట్యమును, ప్రజల కాంతిమును గురించి వక్కానించిరి. భీనువరపు తాలూకా ప్రజలందుకును పన్నులు చెల్లింపకుండుటకై సందిగ్ధులైయున్నాననియు వారివలెనే నున ఏలూరు పట్టణ వాసులును తాలూకా గ్రామవాసులుగూడ సందిగ్ధులై యుండవలసియున్నదని వీరు సువ్యక్తముగావించిరి. భీనువరపుకంఠ సమావేశమైన జిల్లా కాంగ్రెసు కమిటీ వారు పన్నుల నెట్లెట్లు విషయమును విచర్చించి బొంబాయిలో ఆఖిలభారత వర్కింగు కమిటీవారి తీర్మానానుసారము ప్రథమ కిస్సీని చెల్లించి చేయుదనియు రెండుకిస్సీలు చెల్లించు విషయమై యీసభవారు 2-2-22 తేదీన లేవనలో సమావేశమై ఆలోచించి తెలుపుకుననియు తీర్మానించిరి. మనమందర మారీతని ప్రథమ కిస్సీని చెల్లించి కాంగ్రెసు కమిటీ అనుజ్ఞ వోసుంగనో వెంటనే 2, 3 కిస్సీలు సెట్లెట్టుటకు సునిధిలమై యుండవలెనని వెంకటనారాయణగారు బోధించిరి.

ఒక విలేఖరుడు

జనవరి 24:—హిందూ దేశములో ప్రస్తుతము మన ఆంధ్ర రాష్ట్రమునందు ప్రభుత్వమువారిచే అక్రమముగా జరిపింపబడుచున్న నిర్బంధవిధానములో ఈ పురముకూడ తన భగ్యము నెఱవేర్చుకొనినది. కర్తవ్య కడుపట్టుదలతోను గంభీరత్యాగశీ, తలతోను యీపండ్లెండుమాసములు ఎడతెగక పనిచేసి దేశ సేవచేయుచున్న మ-రా-శ్రీ, ఛట్టి వెంకటేశ, లేడపర్తి రంగయ్యగారును ప్రచారకులు అతికాంతిమూర్తులైన వల్లూరి రామారావు, దళిత సూర్యప్రకాశరావుగారును కొత్వాల్ అబ్బాస్ సాహేబుగారును మొదలుగాగల 12 గురు హితాశముల రోజున దుకాణదారులను నిర్బంధపరచి దుకాణములు మూయించి రనియు, కల్లు దుకాణములకడ దౌర్జన్యము చేసినారనియు లేదితరులను కూడ దౌర్జన్యము చేయుటకు ప్రేరేపించుచున్నారనియు, నింకను బదితరపవలచే కాంతికి భంగము కలిగించుచున్నారను సేవమునాడ సభ డివిజన్ మేజిస్ట్రేటుగా రైన కొబ్బిల్లు దొరగారు 9 నెలలు విడికైదు 107 నెలలు ప్రకారము జామీను ఇయ్యవలయునని యీనెల 20 వ తేదీన విధించిరి.

ఇట్లు విధించిన కొంతసేపటికి అనగా పుమారు 8 గంటలకు గుట్టపు బండ్లను తప్పించి బండ్లు యెక్కుమనగా వల్లూరి రామారావుగారు తమ దుస్తులుకొరకు కబురు పంపితి మనియు వచ్చునంతవరకు ఆగవలెననియు ననగా అట్లుకాదు మొదట యెక్కువలయుననిరి. అంతి వారు ఎక్కువని నిరాకరింపగా కొబ్బిల్లు దొరగారు స్వయముగా దగ్గర ఫిలకబడి నలుగురు పోలీసు కాకాస్ట్రేటులచేత యెత్తి బండియందుంచి తీసికొనిపోయిరి. ఈసంతి అచ్చటనున్న జనులందరి హృదయముల రోషకోపముల పురికొల్పినను, అందరు కాంతిము వహించి యుండిరి.

కాంతివైస్యము

కాంతి వైస్యముస్థాపించుటకై 28-1-22 వ తేదీన పంచమ సోదరులు డప్పు వేయుటకు నిరాకరించినందున మహారాష్ట్రీ కంటేటి రామశోగయ్య బాటలపల్లి రంగనాథంగారు పూరియం దంతటను తిరిగిసాటించిరి. సాయంత్రం 6 గంటల మైదానముమీద సభ జరుపబడినది. ఉపన్యాసములతో జోక్యము లేకుండ త్వరలో ముగించి కాంతివైస్యల ప్రతిజ్ఞాపత్రములమీద సంతకములు చేయించిరి. ఇంతవరకు వాదాపు 30 మంది చేరిరి. ఇంకను అనేక మంది చేరుటకు అతి ఉత్సాహముతో యున్నారు.

పీఠాపురం

(ఒక విలేఖరుడు)

కెలాఫత్ సభ

జనవరి 25:—పీఠాపురంలో 22-1-22 వ మ-రా-శ్రీ, మల్లాల గోపాలరావుగారి యాధిపత్యమున నొక కెలాఫత్ సభ జరిగినది. ఆసభలో ఉక్రమేతలివేకవిగారు అంగోరాజనులయొక్క బాధలు, కష్టములు విపులముగాజెప్పి అంగోరానిధికి సహాయముకోరిరి. వెంటనే చాలమంది యెరికితోచినదివారి దిద్దిరి. ఒక ఎఱకలవాడువచ్చి అయ్యా ఈరోజున నాకూలీలో మిగిలినదెబ్బలు అంగోరానిధికిచ్చుచున్నావని కొన్నిదెబ్బలులిచ్చెను. వెంటనే చాలమంది నిధికిసహాయముజేసిరి. ఆసభలో శ్రీమూకా శ్రీపతి వెంకటనరసింహార్యులుగారు ఒకపాంపూరు రాజుము యొకబీదరుహామ్మదీయశ్రీకి దానము చెయ్యవలసినదని కొంఠాక కమిటీవారి కిచ్చిరి.

ప్రతిదినము కెలాఫత్ వాలంటీరులు ఉర్దూలో పాటలు పాడుచు గ్రామములో అంగోరానిధి కనూలుచేయుచున్నారు. ఉదారపురుషులు చాలమంది అంగోరానిధికి సహాయము జేయుచున్నారు.

కాశన్నగారి కేసు

కాశన్నగారి కేసు ఈరోజు ఉదయమున 9 గంటలకు తీసికొనబడినది. కేసు ఆయిదునిమిషములలో ముగింపబడినది. కాశన్నగారికి మూడునెలల కఠినశిక్ష 100 రూ. జూర్యానాను విధించిరి. జూర్యానా యియ్యనియెడల ఇంకొక నెలకఠినశిక్ష విధించిరి. కాశన్నగారు యెట్లు చెప్పిరి “మూడునెలలు నేను గవర్నమెంటువారికి ఆతిథియయినపుడు ఇంకొక నెలకూడ యుండిన నట్ల మేమి! మీరుగారి నాకు 100 రూ॥యిచ్చినయెడల యింకొక నెల జైలులో మీఆతిథిగా నందును. నాకు మీరు నేడుచేసిన గౌరవమునకు నేను చాలసంతోషించుచున్నాను.” కాశన్నగారు మిగిల సంతోషముతో నున్నారు. ఈరోజుననే రాజమహేంద్రవరమునకు 11 గంటల ప్యాసింజరుమీద తీసికొనివెళ్లిరి.

భారత కాననసభ.

ధీర్ఘ, జనవరి 26:—భారత కాననసభ ఈ దినము 11 వసంతకు తిరిగి సమావేశమయ్యెను. అధికారతర కాన్యకము యుగ కీర్తనము నిర్వహించబడెను. అయ్యయ్యపట్టియందలి అంశము లన్నిటికి సభ్యులయంగీకారమును బడయవలయు ననుముఖ్యమైన తీర్మానము ప్రభావములతో సర్వజనములకు గివ్వాలాగా బహుహితమున నిర్ణయించెను. ప్రశ్నోత్తరముల సమయమున కొన్నియొగిగారి అయ్యయ్యపట్టియందలి అంశములను ప్రశ్నల ప్రత్యుత్తరము లియ్యబడెను.

కె. సి. నియోగిగారి ప్రశ్నలు.

కామరూపుల పంపబడు అంగుళ్యులకి వేరైన మెంతటి అంగుళ్యులను వారికి కట్టించును కొంతమంది భరించలేరా?

విశేషాంశ కాన్యకర్మి డెన్ని ముద్రగా లెట్లు ప్రత్యుత్తరమున్నది:—కామరూపులను నుండి నివసించవలసిన అంగుళ్యులకి వేరైన ముద్రలు 4000 లుండవలసిన ముద్రలు వేరైనది అట్టివేరైన కాన్యకలను నకంత గానలయినో విచారించబడుచున్నది. భారతప్రభుత్వమువారు ఈవ్యయము సంపాదించి భరించలేరు.

ప్రశ్న:—రాజకీయ నిర్బంధములకు చెరసాలలలో ప్రత్యేకముగా నాదరణ ఉండవలసివట్టు ఇటీవల భారతరాజ్యాంగ కాన్యకలకుండి ఉత్తరపులు వచ్చెనా? ఇట్లు జరిగిన పక్షము, భారతప్రభుత్వమువారు రమ్మపై ఏలాటి చర్య దీసికొనిరి.

ప్రత్యుత్తరము:—సర్ విలియం బిట్ (సెంటు) అవును. ఆ పుత్తరముందలి వివరములను ప్రభుత్వమువారు సభ్యులకు తెలుపజాలరు.

కలిపిడిన అనామకము గారు:—రాజకీయ నిర్బంధములకు చెరసాలలలో (కూకపు) ఆదరణ ఉన్నట్లు వార్తా పత్రికలలో ప్రకటించబడు విషయములు సత్యమేనా?

స్వదేశాంగసభ్యుడు:—సమీక్షలచట్టము, ఆతిథ్యముంచి అందుకు ఇటీవల కీర్తించబడినవారికి ప్రత్యేకపు టేబుల్లు గల చనియు, వారికి మంచి ఆదరణ గలదనియు నేను వింటిని.

గుంటూరు పరిస్థితులు

సర్ బాంసెట్టి జీతభాయి :—గుంటూరులో పరిస్థితు లిప్పు డెట్లున్నవో స్వదేశాంగసభ్యుడు చెప్పగలడా?

సర్ విలియం బిట్ (సెంటు) 21 వ తేదీన మదరాసు ప్రభుత్వమువారు వేసిన ప్రకటనమును సభ్యులకు చదివి వినిపించిరి. గుంటూరులో పన్నుల నిరాకరణోద్యమ సంబంధములలో ఆచరణాసములను గావించుటకు మదరాసు ప్రభుత్వమువారు రుద్దించుచున్నారని, క్రొత్తవివరము లేమి తెలియరావని మదరాసు ప్రభుత్వమువారు నిన్న నాడు ఒక చిన్న తంతివార్తను పంపిరి. గుంటూరుకుండలపుకలెత్తెన పరిస్థితు లతియవచ్చితిగానున్నట్లు కలచెను. పన్నులు విశేషముగ నవసరమైనందులకు కలిసికి సాధ్యపడలేదు. గుంటూరు ఏమిజరిగినట్లు లేదు. స్థానిక పోలీసులకు తోడ్పడుటకు కాల్పులను పటాలముకట్టియు, కొన్ని మందుగుండ్ల మోటారు బండ్లు గుంటూరుకు పంపబడెను.

రామోపు వారపు కార్యక్రమము

రామోపు వారములో జరగవలసిన కార్యక్రమమును గురించి స్వదేశాంగసభ్యుడు వివరములను తెలిపెను. పోలీసులలో ప్రభుత్వముపట్టి ద్వేషమును బురికొలుపువారికి తగినశిక్షలను గురించియు, మోసపు దావాలుభిర్లు నిష్పించుటకు గురించిన ఖావాదము లెల్లము ప్రవేశపెట్టబడును. తత్సూర్యము నిలిపిపెట్టబడిన తీర్మానములు కూడ అసముచర్యకు వచ్చును. స్త్రీలకు వియోజితాధికారము నిష్పించవలసిన జ్యోషిగారి తీర్మానము భారతరాజకీయమును గురించి సర్ శివస్వామి అయ్యగారి తీర్మానము ఫిబ్రవరి మొదటితేదీన చర్చకువచ్చును. వ్యయభారమును తగ్గించుటవలయుమై డాక్టరు గవరగారి తీర్మానము చదు ప్రత్యేకముగ ఒకదిన మియ్యబడునని సర్ విలియం బిట్ (సెంటు) చెప్పిరి.

డాక్టర ప్రతినిధి అంగీకరించిన బిల్లులు.

విద్యుచ్ఛక్తి, కారాగారముల సవరణచట్టములు రాజప్రతినిధిగారిచే అంగీకరించబడి నవి ఆధ్యక్షులు తెలిపిరి.

పి. పి. గిన్నాలాగారి తీర్మానము.

ఆ దావ్యయపట్టిలో కాననసభ వారి అంగీకారము బడయవలసిన అంశములు, ఇట్టి అంశము లేని అంశములు—ఈరెంటికిగల వ్యత్యాసమును తొలగించి, అయ్యయ్యపట్టి వందటికి కాననసభ్యుల అంగీకారమును బడయవలసిన తగిన చర్య దీసికొనవలెనని అని పి. పి. గిన్నాలాగారు రుపపాదించిరి.

గవర్నరు జనరలుగా రిప్లవడినవో భారత కాననసభ కింతమాత్రము నేయగలడు. ఇప్పటినిబంధనల ప్రకారము అధిక సామ్యము దియ్యున్న వైద్యమును మన మామేలింపజాలము. మా ప్రార్థనకంగీకరించుటవలన దేశానికి అపాయముకలుగబోదు. కాననసభ కోరినవో ప్రభుత్వమునాపి వేయగలరు. అంతటిగవర్నరు జనరలు కాననసభ సభ్యుల తీర్మానములను రద్దు చేయవలసినవచ్చును ప్రభుత్వమువారి హాస్యములకు నుగినుటకు మేము సకారణము ప్రార్థించుచున్నామని ఉపపాదకుడు చెప్పెను.

ప్రభుత్వమువారు సులభముగ నంగీకరించ దగిన తీర్మానముని చెప్పి డాక్టరు పరమగా తీర్మానము నామోదిపిరి. మున్నీ ఈశ్వరశాస్త్రిగారు కూడ తీర్మానమును బలపఱచిరి. సుబ్రహ్మణ్యం, జె. చాదగిగారు కూడ తీర్మానమును అంగీకరించిరి.

తీర్మానమును ప్రతిపాలముగ మూట్టాడును, జమీయదీతి అనామకముగా లెట్లు చెప్పిరి. “అపేక్షించకముందు అర్హుని జామకలెను. దేశములో ఒకపక్షమువారు ప్రభుత్వము వాడును తన్నుచుందురు, మరికొందరు ముద్దుపెట్టుకొనుచుందురు (నవ్వు) ఈమధ్యలే ప్రభుత్వమువారికి ఎక్కువ కష్టమును కలిగించుచుండును.(నవ్వు) గాన మనము ప్రభుత్వమువారికి అట్టికష్టములను కలిగించరాదు.”

ప్రభుత్వమువారిని కష్టపెట్టుట కాదు. పన్నులను విశించుటకు ముందు, వివరములను కనుగొనుటయే మా ప్రధానోద్దేశము అని డాక్టరు నందలాలుగారు పలికిరి.

లాలాగిరారి లాలా అగర్వాలా, భగేరీ గారులకూడ బలపఱచిరి సైనిక కాన్యకర్మి సర్ గాడ్సే షెల్లెగారు గతవత్సరము తాము సభ్యులకు సైనిక వ్యయవివరములను తెలిపినట్లు చెప్పిరి. ఇప్పుడు కూడ అట్టి వివరములు తెలుపబడును. గత వత్సరము మాదిరి సభ్యు లామేలింపవచ్చును.

ప్రభుత్వమువారు ఇట్లు చేయుట కంగీకరించుటవలన అపాయమేమి కలుగదు. రామోపు అయ్యయ్యపట్టి అంశము లన్నిటికి మాత్రము కాననసభవారి అంగీకారమును బడయవలెనని నేను తీర్మానమును సవరించెద నని మెక్మార్టీగారు చెప్పగా గిన్నాలాగారు రీసవరణ కంగీకరించిరి. అంతట సభ్యులు ఫలహారములకు లేచిరి.

ఫలహారాంతరము నంగదేశము, బాంబాయి రాష్ట్రముల విరోపియట్ అధికారతరసభ్యుల పక్షమున సర్ ప్రా. కు కార్తరుగారు తీర్మానమును బలపఱచిరి.

అధికసభ్యుడు సర్ మాల్యము మోయితి గారు ప్రభుత్వమువారి కష్టపూర్వములను గురించి అతి దీర్ఘముగ నుపన్యసించిరి. కాననసభ కిట్టి నూతనాధికారము నిష్పించుటకు గవర్నరు జనరలు గారికి అధికారము గలదా యని వ్యాఖ్యపాడులు వివరము చేయగలరు. గతవత్సరము ప్రభుత్వాంశముల వివరములు గూడ సమూర్థముగ సభ్యులకు తెలుపబడెను. ఈ తీర్మానమును గురించి గవర్నరు జనరలు తమ అభిప్రాయమును తెలుపవలెను. ఇందునుగురించి సంస్కరణ చట్టములో నిబంధనలకు ద్వంద్వార్థములు చేయుటకు వీలగుచున్నది. ప్రభుత్వప్రత్యాపనము తీసుకున్నవ పరిష్కరించవలెను. కాననసభవారు ప్రభుత్వ సంభవము కలుగజేయగలరు.

ఇప్పుడు కోరబడినవారు కాంగ్రెసు ప్రతినిధి యగు పటేలు, మితవాదకీర్తిగల కామ్రీ గారులకూడ కోరినవారుకారు. 1918 వ సంవత్సరపు కాంగ్రెసువలె గాదు. ఇప్పటివలె అప్పుడు కాంగ్రెసుసభ సర్వాధికారిని నియమించుట కధికారము కలిగియుండలేదు. (నవ్వు).

కొన్ని అంశములమీద కాననసభ కధికారముండరాదు. అంగ దేశపు సహాయము లేకుండ భారతదేశము తన్ను తాను రక్షించుకొనజాలదు. భారతదేశమును సంరక్షించవలసిన బాధ్యత తనకున్నంతకాలము, సైనికవ్యయమును పార్లమెంటుసభ నిర్ణయింపవలసియుండును.

డాక్టరు గవర:—ఆస్ట్రేలియాసమాచార మేమి?

మోయితిగారు:—ఆస్ట్రేలియాభారతదేశముకావాలదు. ఆస్ట్రేలియాకు భూమిసరిహద్దులు లేవు. ఆస్ట్రేలియా తనస్వంత నాకాదేశమును గట్టుచున్నది. ఇంపీరియల్ సర్వీసులకు రాజ్యాంగ కాన్యకర్మి అర్హులు నియమించుట కధికారము కలిగియున్నంత కాలము వారిజీతములను అతడు నిర్ణయింపవలసియుండును.

సామర్థ్య, సర్ దేశప్రసాదు సర్వాధికారి భాయిమాక్ సింగు, యామిక్ షాక్ గారులు తీర్మానమును బలపఱచిరి.

మొదట మెక్మార్టీగారి సవరణ వోటుకు బెట్టగా సభిక సంఖ్యకులచే నంగీకరించబడెను. సవరించబడినతీర్మానము తదనంతరము అధికసంఖ్యకులచే నంగీకరించబడెను. సభ అంతట ముగిసెను. తిరిగి తనివారమునాడు సమావేశమగును.

స్టేటుకౌన్సిలుసభ

ధీర్ఘ, జనవరి 26:—ఈదినము స్టేటుకౌన్సిలుసభ సమావేశమైనప్పుడు, సభామందిరములోపల సభ్యులకు చలిబాధ చాలవరకు తగ్గియుండెను. అనేక భాగములలో ఎలెక్ట్రిక్ పీటర్లు మంచుచుండెను.

ధీర్ఘవిశ్వవిద్యాలయపుబిల్లు

భారత కాననసభవారు కపారము చేసినట్లు ధీర్ఘ విశ్వవిద్యాలయపు బిల్లును సెలెక్టుకమిటీకిబంపుటకు సభ్యులంగీకరించవలసినదని విద్యాలంగసభ్యుడు గౌ మియాక్ మహాపూర్వుడు పాశీగా రుపపాదించిరి. కలేగారును సర్ ఉమరు హయత్ షాను గాగారు ధీర్ఘవిశ్వవిద్యాలయము ముసవరచనము పూనాలో ప్రత్యేక విశ్వవిద్యాలయముండవలసినదనియు చెప్పిరి. అంతట విద్యాలంగ సభ్యుని ఉపపాదనలంగీకరించబడి, రాబా సర్ హార్నాసింగు మేహర్జా, గంగానాథ శా, సర్ జూలీషికరఅలీఖాను, కలే, క్యామర్డూను, విద్యాలంగసభ్యుడు సెలెక్టుకమిటీకి నియమించబడిరి సమీక్షలచట్టము

1908 వ సంవత్సరపు సమీక్షల చట్టములో కొన్ని అంశములను సవరించుట కొక బిల్లును ప్రవేశపెట్టుటకు సె. వియ్యవలసినదని స్వదేశాంగకాన్యకర్మి ఓడోలుగా రుపపాదించిరి. గతమార్చిమాసములో నియమించబడిన నిర్బంధ కాననముల విచారణసంఘమువారి రేకగ్రీనముగ సమీక్షలచట్టములో మొదటి భాగమును సవరించవలసినట్లు కోరిరి. సెలవియ్యబడగా బిల్లు ప్రవేశపెట్టబడెను

సామాన్య క్రిమినల్ కాననమునకు సంబంధించిన కొన్ని ప్రత్యేక కాననములను సవరించుటకు స్వదేశాంగకాన్యకర్మి మరెయొక బిల్లును ప్రవేశపెట్టుటకు సెలవుకోరినను. సెలవిచ్చిరి.

పోర్టుట్రస్టులు

పోర్టుట్రస్టులలో గొప్ప ఉద్యోగములకు ఎక్కువమం భారతీయులను నియమించుటకు చట్టదీసికొనవలెననియు ఇందునుగురించి కొన్ని నిబంధనలను రాయచేయవలెననియు సెత్తగా రుపపాదించిరి.

అజ్ఞాతతెచ్చి, లాలారాంశరక్తవాను, సర్ ఉమర్ హయత్ షాక్ గారులు తీర్మానమును బలపఱచిరి.

ప్రభుత్వక్షమున నిండ్లగా రీతిర్మానము నంగీకరించిరి. అన్ని పోర్టుట్రస్టులకు ఈవిషయమై ప్రభుత్వమువారు వ్రాసి కనుగొనురు.

తీర్మాక మంతట వోటుకు బెట్టగా నధికసంఖ్యకులచే నంగీకరించబడెను. సభ అంతటముగిసెను తిరిగి 31 వ తేదీ మంగళవారమునాడు సమావేశమగును.

జాతిభేదముల విచారణసంఘము 26-వ తేదీన ధీర్ఘలో సమావేశమయ్యెను. మదరాసు కార్పెంటరు డాక్టరు స్వామినాథుక్ భారత మేజిస్ట్రేటులు విరోపియనులను విచారించుట కధికారమును కలిగియుండవలెననియు, చెరసాలశిక్షల కేసులన్నిటిలోను, రు 50 లపై జరిమానా కేసులలోను ఆపిలుస్సార్వత్రియముండవలెననియు చెప్పిరి. మదరాసు నక్షేత్ర సంఘప్రతినిధి సభ్యుమార్తిఅయ్యగారు 111-వ సెక్షను రద్దుచేసి, 110-వ సెక్షన్ ను అంగీకరించి నిష్పక్షపాతముగ అనుచరిత్రజేయవలెనని. “మేదియన్ కాన్సన్ ట్రస్టు భారతీయులకుకూడ ఉండవలెనని. విరోపియట్ జ్యూరీలకు సాధారణముగ అయిరోపియట్ నిందితులందు సామభూతి గనబరతును విశ్వాసము మదరాసు రాష్ట్రములో ప్రబలుచున్నదనియు, మేజిస్ట్రేటుకోర్టులలో జ్యూరీ లననసమనియు సాక్షి పలికిరి.

వంగరాష్ట్ర కాననసభ

26 వ తేదీన జరిగినసభలో మంత్రుల జీతములను గూర్చి చాల చర్చజరిగినది. మంత్రులజీతముల కీసంవత్సరమునకు 192 వేల రూపాయలను శాంక్షను చేయవలెనని సర్ హెన్రీవీలరు గారుపపాదించిన తీర్మానముపైన చర్చప్రారంభమైంది. నిరుడు చేసిన పాకబాటును సవరించుట కీతీర్మాన ముపపాదించబడెను. నిరుడు సభ్యుల అనుమతి బడయవలసినవలెనని మొత్తములలో మంత్రులజీతములనుగూడ చేర్చిరిగాని దానినిగూర్చి అంగ దేశమున వ్యాఖ్యపాడులతో నాలోచింపగా మంత్రుల జీతములకు సభ్యుల అనుమతి అవసరమని తెలుపబడెనుగాన దొరతనమునా రీతస్పర విశీర్మానము నుపపాదించి పాకబాటును దిద్దుకొనగడంగిరి. జీతములను తగ్గించుటకు ఎవమండుగురు సవరణల నుపపాదించిరి. జీతములు పుష్కలకొనవలెననే మంత్రులు పనిచేయవలెనని యొకరు నూచించిరి. కొందరు సెలకు నాలుగువేల లిరి. ఇతరులు మూడువేలకంటె నియ్యరాదనిరి. వ్యయమును తగ్గించుటకును మంత్రులను మందించుటకును జీతములను తగ్గించవలెనని సభ్యులు కోరిరి. నిర్బంధవిధానమునుగూర్చి మంత్రులు తమవిధిని నెరవేర్చలే దనిరి.

సి. విజయరాఘవాచారియరు గారిలో సంభాషణ

అహమ్మదాబాదు కాంగ్రెసువద్ద స్వతంత్రత్వ ప్రతినిధి శ్రీమాన్. సి. విజయరాఘవాచారియరుగారిని దర్శించి ని క్రింది యుద్ధప్రశ్నలకు ప్రతిముఖ జరిగెను:—

ప్రశ్న:— జడవిన దేశమును మహాభయము ప్రస్తుత సభకును భేదమైన తాము గమనించితిరా? మియు దేశములో నాభేదము లేదా?

జ. తేరము:— ప్రస్తుత దేశమును మహాభయము ప్రస్తుత సభకును భేదమైన తాము గమనించితిరా? మియు దేశములో నాభేదము లేదా?

ప్రశ్న:— ప్రస్తుత దేశమును మహాభయము ప్రస్తుత సభకును భేదమైన తాము గమనించితిరా? మియు దేశములో నాభేదము లేదా?

ప్రశ్న:— అహమ్మదాబాదు కాంగ్రెసు ప్రతినిధులలో క్రొత్తమాటేమయిన కనుపడెనదా?

జ:— ఇదిములో నెన్నడు మాడని కష్టదశలో దేశమున్నదని ప్రతివాదును గ్రహించిరి తమకంత బాధపడినను జాతీయస్వాతంత్ర్యము సంపాదించితిరనలెనని కృతశక్తియులైరి. ఈయంశమున ప్రస్తుత ప్రతినిధులకును ప్రాత ప్రతినిధులకును చాల భేదమున్నది. అధికసంఖ్యాకులు జన సామాన్యమునుండి వచ్చిరి. వారు తమమున కక్షించుకొనవలెనని యావేసులయ్యుండిరి. మహాత్ముడు తిక్కని తిరునామమును అలాచాకర్తలను వారికి మార్గము చూపవలసినయవసరము లేక పోయెను.

ప్రశ్న:— వివిధరాష్ట్రముల నుండి వచ్చిన ప్రతినిధులలో భేదము లేమయిన బాధగల్గెనా?

జ:— అట్లే లేదు. అందరినొక్కరితోగల బాధపడుటవలనను అందరియు దేశము లేకనయి మున్నందున భారతీయులందఱు: జాతీయగుచున్నారు.

ప్రశ్న:— అహమ్మదాబాదు కాంగ్రెసువలన దేశీయోద్యమము లెట్లభివృద్ధి నొందెను?

జ:— చాల యభివృద్ధి నొందెను. కని విని యెల్ల గనే బాధ నందుటకు సంసిద్ధులయియున్న ప్రజలకు జగదీశ్వర జ్యోతులంటి మనస్సరాజ్యము నమోపించితి. ఇందువలన ప్రభుత్వ చర్యలు కుటుంబములో నునముగూడ పొద్దొనుట కనకాశము కలుగునలె జాతీయాభివృద్ధి నందగలము. కిడిగు ప్రభువుగారి తెలివితక్కున విధానమువలన ప్రజలయత్నమును మరింత హెచ్చగుచున్నది.

ప్రశ్న:— కాంగ్రెసు ప్రజాభిప్రాయము ననుసరించి జరిగెనా? ఏకచ్ఛత్రాధిపత్యపు కిర్యామను గూర్చి మియభిప్రాయ మేమి?

జ:— ప్రతినిధుల నడత, గౌరవ, భావములం దేమి, తీర్మానములు యుద్దేశముం దేమి, నాయకులను, అలాచినకర్తలును మార్గము చూపుట యవసరము లేకపోవుటయందేమి, యీ దేశీయ మహాసభ పూర్వపు వానికంటె ఎక్కువ ప్రజాభిప్రాయము ననుసరించి జరిగినది.

ఏకచ్ఛత్రాధిపత్య తీర్మాన మనగా నాకర్మము కాలేను. అనంత సమయమునం దుపయోగించుటకుగాను మహాత్మునికి కౌన్సిలార్థికారము లిచ్చిన తీర్మానమున తలం చెదనను. దేశీయమహాసభలో యీవిషయము జరిగిన చర్యను విశేషికిరింపవలె నన్న చాలనేపు బ్రదుకు. మైకి మాడగన తీర్మానము విచిత్రముగ

తోపక మానను. నన స్వాతంత్ర్యపోరాటముగా యాసితి రాక పిలువెను. కాంగ్రెసువారును ప్రజలు ఇట్టిచర్య తీసికొనిన యెడల కలుగు యిబ్బందులను నాగవుర కాంగ్రెసులో విశేషికిరించియుండెను. అయితే అనుకొనినసంగతులనేకము జరిగినందున నీ పని చేయవలసికచ్చెను. అధికారులు వివేచనశక్తులు తీసికొని యుద్ధయెడల మహాత్ముని కిట్టి యధికారములు వచ్చియుండెడివి గావు సరిగదా దౌర్జన్యకేత యనహామోద్యమనూత్రమును మాత్రమట నుండనిచ్చి, కాన్య క్రమము నంతను మాన్యచేయవలె నను పక్ష మొకటి బయలుదేరి యుండెడిది. కావున నిర్బంధవిధానము కాంగ్రెసువారి కన్యామును చేయుటయేగాక, నిరంకుశాధికారుల స్వలాభ మాలాచించిన అదియొక గొప్ప పొరపాటుయి యున్నది. కాంగ్రెసునాయకులలో సులపతింపకుండ మహాత్ముడీయదీకాకములను సాధారణముగ నుపయోగింపదని ధైర్యమున్నది. అత్యవసరమువలన నీచర్య తీసికొనవలసి వచ్చినది. ఇదియునుగాక ఒక సంవత్సరమునుండి మహాత్ముడన్ని సభలయందును ఏకచ్ఛత్రాధిపత్యమే యనుభవించుచుండెనను విషయము మతత కాదు. కాంగ్రెసు తీర్మానములను, యాభ్యుప ఎవరైన నిర్ణయము చేసినయెడల ఆయన తిట్టుదుగూడదనుండెను. చరిత్రాశ్రమ మరి యొకతూరి జరుగుచున్నది. మహాత్ముడు పూర్వపు అవివర క్రాంతిలె వంటివాడు. అయితే ఆయన కలుగజేసిన రక్తధారలును ఇతరనేరములును మహాత్ముడు చేయుటలేదు. క్రాంతిలె తివ్రార్థ స్నేహితులయిన పార్లమెంటు వారిని చెదగగల్గునవ్వ దేశాన్యకమును మామూలు మర్యాదలను ఎంతలత్వముచేసినో మహాత్ముడునంతే లక్ష్యము చేయును. క్రాంతిలె “విధవ” స్త్రీకరును పార్లమెంటునుండి వెడలగొట్టించునపుడు భగవంతుని స్మరించెను గాని మహాత్ముడెల్లర మయములందును ద్రిశరణుధిగను నిష్కలమమును చేయును. ఎప్పుడైన తప్పుచేసినయెడల “పిల్చియు ప్రాక్రసు” గ్రంథ కర్తవలె తప్పు నొప్పుకొనును. మొత్తముమీద నీతిర్మాన మనకు మైనదని అందువలన లాభమే కలుగుననియు నాకు తృప్తి యయినది అదియునుగాక యాతీర్మానమునకు తాత్కాలిక ప్రయోగముమాత్ర ముండును.

ప్రశ్న:— ఇట్టి గొప్పయధికారములను మహాత్ముని కిచ్చుట వలన ఫలిత మేమి కావచ్చును?

జ:— నీనికి యుద్ధేరము క్రిందటిపత్తు కత్తెములోనే యున్నది.

ప్రశ్న:— భారతదేశమునకు భవిష్యద్దశ యెట్లుండు నని మీరెంచెదరు? కాంగ్రెసువారు ముం దెట్లునడుచుకొనవలెను.

జ:— మనరాజకీయ భవిష్యత్తును నిర్దేశించుట ఒకమా కష్టము. కాని మనవిధి తేటతెల్లము. భారతదేశమునకు స్వరాజ్యము వచ్చుననుక మన మనహామోద్యమము సాగించుచునే యుండవలెను.

“కాంచు చేయలు సమావేశములు” “నారదమయిన సమాధానములు”ను విచ్చి భ్రమయని వానమృతము. ఇట్టి ప్రయత్నము లెప్పుడును పరాజయ మందును. అయిలో రిడింగ్ ప్రభువు ప్రభుత్వముతో తప్పుక పరాజయ మందును. ఈస్వామి మూర్తి రాజకీయత్రేగారి మనోభావములు బహువిచారకర మయినవి. మనకు స్వరాజ్యమును బ్రీటిషుప్రజలను పార్లమెంటువారును వానము చేయవలెను. లేదా మనము ఖచ్చప్రయోగము చేయవలెనని ఆయన శుభ్రముగ చెప్పెను. ఈభావములు నిజమైనమాత్రము లయినవనికీసి యిట్లు చెప్పట ప్రస్తుత సమయములో బహువిచారకరము. కాంగ్రెసువారిలో కిట్టి పండితురు: బాటు చేసి రక్తధారలు చేసినగాని స్వరాజ్యము రాదని నమ్మువారున్నారు. మరుసరాదు. ఇట్టివారు క్రమము తగ్గిపోవుచున్నారు. కాని ఉన్నవారియభిప్రాయములను దృఢపాచి ప్రోత్సహించుట కీయుపన్యాసము సహాయము చేయును. అసింసయే మనమతము. ఈ మనములో నకు గొప్పనమ్మక మున్నది. కావున రాజప్రతినిధిగారి వివాదకరమయిన యభిప్రాయమును ఖండించుటకు వెనుదీయను. అక్షరక్రమమున నిర్ణయ చేసికొనిన యెడల భారతీయ ప్రజలు లండ్లెయలయై నీనుని తేలును. కాని రాజప్రతినిధిగారు చెప్పినంతమునుటలేదని తలంకును. అండ్లెయల పరదేశ నిర్ధాంతములలో “వానముచేయుట” అనుపదమునకు విచిత్రాధిమ్యునిట్లగడుచున్నది. పదుమైవ సంవత్సరములక్రిందట కామన్సువభలో జపానుతో చేసికొనిన సంధినిగూర్చి ప్రశ్న రాగా, సంధి “చేసికొన” లేదు. ఇది “దానముచేసికొన”ని దిద్దిరి. ఈవిషయము చూచి ప్రపంచమంతయు నిర్భ్రాంతపొయిరి. జపానువారికి కొంతకాలమువరకు చాల కష్టము కలిగినది. దాని వెట్టి యధ్యము చెప్పిరి. జపాను నా రకి తృప్తిగరముగనే యున్నదని లెట్రిక్సి. రాజప్రతినిధి

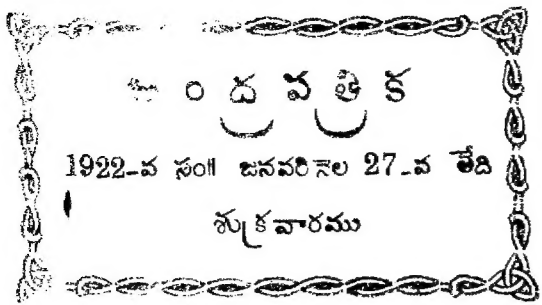
గారు దానముచేయు శపథము నీయధ్యము నుపయోగించెనే మోతని నే నెంచుచున్నాను. ఎటులైనను జపాను రాజకీయవేదాంతము బాగుండలేదని తోచుటకు పిలువవలె నున్నదియె న్నాను. సమావేశమునకు పిలువనసానుభూతి ఆనువద్ద లేకలేదు. భారతీయ ప్రజలతో సమాధానము చేయటకు రాజప్రతినిధిగారికి గాని వాచ్చివర్తనమునకుగాని ఎట్టి యధికారము లేదు. మైతిక్సిముగ విచారించుచున్నను, రాజుగారిపక్షమునను వారిసంకతులపక్షమునను, ఈ గొప్ప జాతీయసమస్యలో సమాధానము చేయటకు భారతీయ ప్రభుత్వమువారు తగగు.

ఇట్టి ప్రజలతో సమాధానము చేయుటకు సర్వసాధ్యమోక రావలెక మిషననుగాని హైకమిషనరుగారినిగాని భారతదేశమునకు పంపవలెను. ఈకమిషనరువదలికి నార్దింజి ప్రభువు యుక్తముగనుండును. తేకున్నయెడల హార్దింజిప్రభువు, మాన్వేప్రభువు, సర్ విలియం మేయరుగారులు చేరిన సంఘమయిన యెడల యత్నములు. వీరందరికిని భారతరాజకీయములు బాగుగ తెలియును. నిరంకుశపాలకుల దుర్భిప్రాయములు వీరికి లేక. ఇట్లు పిలువలెయెడల, ఇంకెవ్వరును లేరు. అప్పుడు కాంగ్రెసులో ప్రత్యేకసమావేశముగూర్చి ఇంగ్లాండుకుపోయి మంత్రిలతో ముఖముఖిని పరిష్కారము చేయుట కధికారముతో ప్రతినిధులనేర్పాటు చేయవలెను. అంతేగాని “సిఫారసులు” మాత్రము చేయవల భారతీయ ప్రభుత్వముతో సమాధానము లంపిస్త్రీకరములు. ఈలాటి ప్రయత్నములుమాత్రమే జరుగుట చూడ నాకాశ్చర్యమగుచున్నది. ఇట్టి ప్రయత్నము తిరిగి సాగించునటును మన రాజకీయకార్యభారము వృద్ధియయి చిక్కులువచ్చును. యుక్తమైన సాధిక యావస్థను వచ్చునపుడు కాంతియాంశోభమునచేయుచునే యుండవలెను. పార్లమెంటుతో సంబంధము లేకుండ యిట్లు చేయుటకు క్రమముగనే పిలువదని నాగవురపు కాంగ్రెసులో చెప్పియుంటిరి. దీనికి బద్ధంతుననుస్య తాత్కాలిము మనము పార్లమెంటువారి “వానము” కొంత కెదురుదామటే యవసరమగు పక్షమున రాజకీయ అధిక స్వాతంత్ర్యములతోజకు మనముచేయు ప్రయత్నము లన్నియునిక కట్టిపెట్టవచ్చును.

జపాను ప్రధానమంత్రి యు పన్యాసము

ఈనెల 21 వ తేదీ జపాను యంత్రములు డయలు (పార్లమెంటు) సభలో విశేషసంబంధములను గూర్చి జపా ప్రధానమంత్రి వైకాంటు తోఖాగోగారు పున్యాసించిరి. “జపాను సార్వభౌముడు దీర్ఘ వ్యాధికి పాలుపడి యుండుటచే 21-11-21 వ తేదీ యవరాజుగారిని రిజెంటుగా నేర్పరచితిమి. అప్పటి నుండియు యవరాజుగారే రాధకార్యములను భూమిగూర్చున్నాడు. యవరాజుగారి సామర్థ్యము జపానుదేశీయుల కందరి కిని విదితమేగాన వారి పరిపాలనను ప్రజలకు సౌఖ్యప్రభువుగా జరుగగలదు. సంపూర్ణ విక్రాంతిని బడసి సార్వభౌముడు శీఘ్రముగ పూర్ణాస్థానమును బహుమదురగాక అని దేశీయులందఱు నేకశ్రవముగ సర్వేశ్వరుని ప్రార్థించుచున్నారు.

విశేషములతో మనదేశమునకు మైక్లి: ముగ విశిష్ట జెందుచున్నది. యవరాజుగారు రాధనెలలు సామర్థ్యశీలను లంబ సంపాదముచేసి అన్ని దేశముల రాజులతోను ప్రతిపక్షాధికారముతోను మైక్లిని గడించిరి. నేనలకు తగ్గియున్నాను సమస్యలను పరిష్కరించుటకు అమెరికావారి ఆహ్వానము ననుసరించి మన ప్రతినిధులు వాషింగ్టను సభకు వెల్లిరి. పసిఫిక్ ప్రాంతమున కాంతి సంక్షోభమును గూర్చిని యుడంబడి: వై సంధికము కిడివోకే జరిగెను. నేలను స్థిరము విషయము. గూడ త్వలో జరుగగలవు. వాషింగ్టను సభలోన ప్రపంచమున కాంతినిస్థిముగా నెలకొల్పుటచేకొరగలదన్న దేశములవారి చరకాలమునుండి దీనికొరకు ప్రయత్నించుచున్నాను. నీనాటి అనుకూలసంబంధమును కలిగించుటకు వాషింగ్టనులో తిరవీర్పాటులు జరుగుచున్నవి. హెటంగు విషయమున నీనాటి రాయబారులు జరుగుచున్నవి. మైజీయాలో సుక్రమవిభామొవ్వడగానే మననేక లంఠినుండి స్వదేశమునకు రాగల్గిన నేనలకు తగ్గించుటకు నిశ్చయింపబడినదో మనకు కొంత ఆనాయము మిగులును. కాని నెంచుటకు క్షయపరిపలసినదియగు బాగుగా యోచించి నిర్ణయింపవలెను. ప్రాథమిక గద్ద్య: వీటి దారులు వీనికింద వ్యయపరుపదగు నని చొరబడుచున్నా కాంగ్రాచించిరి. జపానుదేశము నానాదేశసంఘములందును వాషింగ్టను సభయందును గూడ పాలుగోనినది. నేనలకు తగ్గించు ఏర్పాటు జరుగుటవలన అన్ని దేశములవారును వాషింగ్టను పరిశ్రమలను వాజ్మయమును విజ్ఞానమును పెంపొందించువారు. అందఱు కనుగొనముగ పోటికి లెనుపబడలగుచున్నది. దేశీయముగూడ నానా బ్యాంకుల: శాశ్వతస్థి నొందింపవలెనని జపాను ప్రధానమంత్రి నుడివెను.

పన్నుల ప్రశ్న

గుంటూరులో నుడుచుచున్న పన్నుల నిరాకరణ ప్రశ్న, ఎల్లర దృష్టి సలిశీకృతముగ నాకర్షించెను. ప్రభుత్వమువారి తీర్మానముగ తమదృష్టి సీమిషయమై మరల్చిరి. పెదనందిపాడు ఫిర్యాదు సైనికుల నంపిరి. పన్నుల నిచ్చుటకు నిరాకరించెనని భూములను ప్రభుత్వమువారు కొనవలసినపుడు వానిని నిమ్మజాతులకును, సైనికులకు ఇచ్చినై చెడమని ప్రకటించిరి. జప్తులు చేయునపుడు ముందుగా భూమిని జప్తుచేయవలయునని ప్రచురించిరి. వేలము త్వరలో జరుగుటకు జప్తునకును వేలమునకును మధ్యనుండే యంతరమును తగ్గించుటకు చట్టమును కావించెద మనిరి. చిత్తుచట్టమును ఫోర్టు సెంటుజార్జి గెజెట్టులో ప్రకటించిరి. రాజీనామా చేసిన గ్రామోద్యోగులకు డిస్మిసు చేసి వారి వంశపారంపర్యపు హక్కును తొలగించుట కొకచట్టము గావించెదమనిరి. ప్రభుత్వ పద్ధతుల యెడ తమయస్మత్తి జూపుటకు, ప్రజలు పన్నులనిరాకరణమునకు తలపెట్టిరి. ప్రజాశయములను ప్రభుత్వమువారు గౌరవించి వానిని సఫలపరుప జేయుటకు, ప్రజలు సహాయ నిరాకరణోద్యమమునకు బూనిరి. పన్నుల నిరాకరణము, సహాయనిరాకరణ కార్యక్రమమునం దేర్పరపబడినయంతర్భాగమే కాని వేరు కాదు. పన్నుల నిరాకరణమునకు గూడ ప్రజలు తలపెట్టవలసినంత సంగృహితి దేశమున ననుచుటకు, స్వేచ్ఛదృక్పథమే మూలకారణము. పంజాబు, బెంగాల్, స్వరాజ్యసమస్యలు దేశము నాందోళనమున ముంచెనని ప్రభుత్వమువారి యెరుగుదురు. ప్రజలెంత మొరలిడినను, ఈసమస్యలు పరిష్కారము గాంచలేదు వేరుసాధనము లేక, ప్రజలు సహాయనిరాకరణపద్ధతి నవలంబించి, స్వయం కృషిపై నాధారపడి, ఇంతవరకును పాటుబడుచుండిరి.

సహాయనిరాకరణోద్యమమును మొదలుకొందరు పరిహసించిరి. దానియెడ నుపేక్ష వహించిరి. ఉద్యమ మిందుమూలమున నడగిపోవుటకు మారుగ నానాటి కభివృద్ధి జెందెను. సహాయనిరాకరణోద్యమాభివృద్ధి అధికారులకు కంటకముగ జెడెను. ఉద్యమమును వెకలించుటకు వారు తుదకు బ్రయించిరి. కాని, ఉద్యమబలము దేనియందు కలగో వారు గ్రహింపరము. పిడుగునకును బియ్యమునకును ఒకటేమంత్ర మను సామ్యమున, దాక న్యము నడగదొక్కట కుపయోగించెడి మార్గములనే అహింసాబద్ధ మగు నిరాకరణోద్యమము పట్టుగూడ నుపయోగించిరి. ఫలితము అనుకొనిన దానికి విరుద్ధముగ పరిణమించెను. నిర్బంధములను తీవ్రముగ ప్రయోగించిన కొలదియు, నిరాకరణోద్యమమును విజృంభించెను. దేశమునం దిది సత్వరముగ ప్రాకటమైయెను. లా, ఆర్డరుమంత్రము జపించెడి అధికారులు, దాని నిజభావమును గ్రహింపజాలక బోయిరి. లా, ఆర్డరు, సరక్షణము ప్రజాశయములను సఫలపరుచునపుడే జరుగును గాని

వానిని నిరసించుటచే జరుగదు. నిర్బంధములు, న్యాయనిర్వహణమునకు విరుద్ధములు. న్యాయ నిర్వహణము ప్రజలమోక్షమునకు గాక, వారిసౌఖ్యమునకు మార్గముజూపవలెను. ప్రజలమోక్షమునకు దారిజూపెడి నిర్బంధ ప్రయోగమునకును, న్యాయ నిర్వహణమునకును సంబంధములేదు. ఒకదానిని మరియొకటిగ రీడింగు ప్రభువుగారు తలచుచున్నారు. ప్రస్తుత మేర్పడిన సంవిగ్ధస్థితికి ఈ యజ్ఞానము ముఖ్యకారణ మగుచున్నది. నిజసందర్భములను గ్రహింపకబోవుటచే, గాయ మొకచోట నున్న చికిత్స నింకొకచోట గావించుచున్నారు. నిర్బంధ విధానమువలన సహాయ నిరాకరణోద్యమము తొలగిపోవదని, నిశ్చయమయినను ఇంకను అధికారు లామార్గమునే త్రొక్కుచున్నారు.

సహాయనిరాకరణోద్యమము తొలగవలయుననిన, అది జనించుటకు గల కారణములను ముందగ తొలగింపవలయును. ప్రజామనోరథము సీడేర్పుచో, ప్రస్తుత సందర్భస్థితి తొలగిపోవును. ఫలప్రదమగు సీమార్గమును ప్రభుత్వమువారు అవలంబించుటకు బదులుగ, ప్రయోజన రహిత మగు నిర్బంధ మార్గమును అవలంబించుటచే నిరాకరణోద్యమము ప్రబలమగుచున్నది. ప్రజలు తుదిరంగమున ప్రవేశింప బ్రయత్నించుట జరుగుచున్నది. తమ వృథావాంఛ లీడేరుటకు పన్నుల నిరాకరణమునకు ప్రజలు పూనవలసిన స్థితి వచ్చుట, పరిపాలనాస్వభావమును తేటపరుచుచున్నది. ఇట్టి స్థితినుండి బయల్పడుటకు మార్గమేమి? ప్రజాసౌఖ్యమే అత్యుత్తమమార్గము. ఆమార్గమును త్రొక్కుటకు బదులుగ తీవ్రతర నిర్బంధములను విధించుటకు ప్రభుత్వమువారు పూనుకొనుచున్నారు. ఈ నిర్బంధములు, ప్రజల యొకమత్యము మరింత బలపడుటకు, మార్గము జూపును. ప్రభుత్వమువారు నిమ్మజాతులకు జూపిన యాకర్షణమువలన, నిమ్మజాతులయెడ, తదితర జాతులు ఎక్కువ దాక్షిణ్యముతో బ్రవర్తించి వారి యోగక్షేమమును పెంపొందించుటకు, పాటుబడ ప్రోత్సాహము గలుగును. అధికారుల పట్టుదలవలన, మద్య పాన నిషేధోద్యమమునకును, స్వదేశీవస్త్ర నిర్మాణమునకును, జన్మ స్వాతంత్ర్య సరక్షణమునకును ప్రజలలో నధికోత్సాహ మెటుల గలిగెనో, అటులనే నిమ్మజాతుస్వరణము, అస్పృశ్యతాదోషనివారణముల పట్లను అట్టి యుత్సాహమే ప్రవర్ధిల్లుననుటకు సందియములేదు. సహాయ నిరాకరణ కార్యక్రమమును నిర్వహించుటకు, ప్రజలు కొంచెము వెనుకాడినను, అధికారులెప్పటి కప్పుడు నిర్బంధముల మూలమున వారిని హెచ్చరించుచు, ఆలోపమును తొలగించుచున్నారు.

సామాజ్య శాసనసభలో సయితము, గుంటూరు పరిస్థితులగూర్చి ప్రశ్న యడుగబడెను. ప్రస్తుత గుంటూరు పరిస్థితులగూర్చి వర్తమానము ఏమయిన దెలిపెదరాయని నిన్నటిదినము సర్ జెమ్ సెట్జీ జీజీభాయిగా రకుగగ, సర్ విలియం విక్ శెంటుగారు బదులు జెప్పిరి. మద్రాసు ప్రభుత్వ ప్రకటనమును వారు సభ్యులకు చదివి వినిపించిరి. గుంటూరులో పన్నులనిరాకరణము నెదుర్కొనుటకు మద్రాసు ప్రభుత్వమువారు అసఫరమగు శాసనములను కాపించెదరనిరి. ఇంతకన్నను తమకు వివరము లెవ్వియు తెలియలేదని పలికిరి. గుంటూరు కలెక్టరుగారు పరిస్థితుల తీవ్రతను గుర్తించి రనియు, పన్నులను తీవ్రగ వసూలుజేయలేకబోయి రనియు, అల్లరు లేవియు, రిపోర్టు గాలేదనియు, సాయధశకటములును, కాల్బలమును పోలీసువారికి తోడ్పడుటకు గుంటూరున కంపబడె

ననియు, సర్. విలియం విక్ శెంటుగారు దెలిపిరి. ఇండియా ప్రభుత్వమువారి యుద్దేశమును విక్ శెంటు గారు నెల్లడింపకబోయినను, దాని వైఖరి తెలిసియేయున్నది. బొంబాయి సమావేశము గూడి తీర్మానించినను, ప్రముఖులుగొందరు సమాధానము గురుర్పుటకు విశేషముగ పాటుబడుచున్నను, ప్రభుత్వద్వ్యక్తమునం దేమియు మార్పు గలిగినటుల తోచదు. దేశమున నానాటికి ప్రజలు చున్న యశాంతి నెదుర్కొనుటకు, నిర్బంధములే ప్రభుత్వమువారికి శరణ్యమగుచున్నవి. ఆంధ్రదేశమునందును, అందు ముఖ్యముగ గుంటూరు మండలమునందును, వ్యవహార మెటుల పరిణమించునో యని, దేశమంతయు నాతురముతో వీక్షించుట వింతగాదు. గాంధీమహాత్ము డీవిషయమై అత్యంతాతురము గను బాచుచున్నాడు. వారు యంగు యిండియా పత్రిక కీ విషయమై వ్రాసిన వ్యాసమును నిన్నటిదినము ప్రచురించియుంటిమి.

ఆంధ్ర రాష్ట్రము కాంగ్రెసు కార్యనిర్వాహక సభవారు గుంటూరు నగరమున గూడి ఈ విషయమై కడుదూర మాలోచించి ఈ కింది తీర్మానమును కావించిరి. “జిల్లాకాంగ్రెసు కమిటీవారు యిదివరకు తీర్మానించినట్లు పన్నుల నిరాకరణమును అన్నితాలూకాలలో మెక్కుసారి సాగించుటకు బదులు స్వల్పప్రదేశమును నిర్ణయించి, అనిర్ణీత ప్రదేశములో డిల్లీ షరతులు ఎంతవరకు పూర్తియైనవో విచారించుట కొక సంఘము నేర్పాటుజేసి, వారి అభిప్రాయమును బట్టి చివరకు పన్నుల నిరాకరించు విషయమును తీర్మానింపవలెనని ఈ కమిటీవారిభిప్రాయపడుచున్నారు.” కార్యనిర్వాహక సభ వారి తీర్మానము ప్రస్తుతస్థితి కెంతయు ననుగుణ్యముగ నున్నదనుటకు సందియములేదు. ఈ తీర్మానపు ప్రాముఖ్యమును గ్రహించుటకు కొన్ని సందర్భములను గుర్తించవలయును. అనూమదాబాదు కాంగ్రెసుసభలో శాసనాతిక్రమణముగూర్చి తీర్మానించుటలో ప్రతిరాష్ట్రమునకును రాష్ట్రీయస్వాతంత్ర్య మొసగబడెను. శాసనోల్లంఘనమునకు గడంగిముందు డిల్లీలో నిర్ణయింపబడిన నియమములను ప్రజలు నిర్వహించి యుండవలయునని తీర్మానింపబడెను. పన్నుల నిరాకరణముగూడ శాసనాతిక్రమణమున భాగమని ఎంచి, విజయవాడలో ఈనెల ఏడవతేదిన గూడిన ఆంధ్రరాష్ట్రీయ కాంగ్రెసుసంఘమువారు, అసహాయోద్యమ ప్రణాళికలోని చివర మెట్లయిన పన్నుల నిరాకరణమును ఆంధ్రదేశములో నమలులోపెట్టుటకు తరుణమా సన్నమునునదనియు, దీనిని ఆచరించువారు డిల్లీలో అఖిలభారత సంఘమువారు నవంబరులో చేసిన షరతులకు లోబడి ఆచరణలో పెట్టవలయుననియు ప్రతి జిల్లాసంఘమును వారివారిజిల్లాల పరిస్థితులను గమనించి జిల్లానంతలోగాని కొన్నికొన్ని భాగములలోగాని ఈ కార్యమును అమలులో పెట్టవచ్చుననియు, జిల్లాసంఘములు తీర్మానము జేయునరకుగాని, ఈనెల 20 తేదినరకు గాని ఆంధ్రదేశమునం దెల్లను మొదటి కిస్తిని ఆపుదల చేయవలయుననియు, తీర్మానించిరి. గామపాలకులు రాజీనామా నీయవలెనని గూడ తీర్మానించిరి.

ఈ తీర్మానము ననుసరించి గుంటూరు జిల్లా కాంగ్రెసు సంఘమువారు 12 తేదీని హనుమంతునందు గూడి తెనాలి, గుంటూరు, బంగోలు, రేపల్లె తాలూకాలలో కొన్ని ఫిర్యాలు దప్ప మిగిలిన భాగములందు ల్యాండు రివిన్యూ మొదలగు జనష్ఠికి స్తీపన్నులును, జిల్లాయందంతటను యొకకంటాక్కు పన్నును వీయకుండునటుల తీర్మానించిరి. 14 తేదిన బొంబాయి నగరమునందు నాయకుల

స్థానిక వార్తలు

కార్యాలయము:—పి. జి. ఎ. అంధకంపెని ఆయుర్వేద సమాజమువారి (పెరిజే. పెల్లూరుజిల్లా) కార్యాలయము మా కార్యాలయము జేరెను.

రెంటుచెల్లెల:—17-12-21 తేదీన ఆంధ్ర యువకుల పుస్తక భాండాగారము స్థాపించబడినది.

జాంబాయిలో 28వ తేదీన ఆంగ్ల భాషాసభకు బయలుదేరుచున్న "కాలిడోనియా" అను నావలో 500 మంది బాబులు గారు సెలవుమీద స్వదేశమునకు వెళ్లుచున్నారు.

ఒక మందు:—లండనులో నిజ్ లోడ్జ్ అండు కమి కలు కంపెనీవారు తయారు చేసిన కలరా యావధమును యిండియా ప్రభుత్వమువారు స్వీకరించుచు కలిగిన మందులో జేర్చిరి. ఈ మందుదిగ్గజము కలెక్టరులు ఒక్కొక్కరికి పంపింపును.

శిస్తు నిబిత్తిరువ లేకుండు జేయుట:—పెల్లూరు జిల్లాలో నిచ్చ జాతులవారు సాగుజేసికొను భూములకు యీసన లీనుండి మూడు సంవత్సరములవరకు శిస్తు నిబిత్తిరువ యేమియు లేకుండ జేయుటకు కలెక్టరుగారు వ్రాసినదానిపై ప్రభుత్వము వారు రంగీకరించిరి.

భగవత్కృష్ణా ప్రసంగ సభ:—1922-వ సం॥ జనవరి నెల 28-వ తేదీ శనివారం సాయంత్రం 5-40లకు కృష్ణ జనముల్ని, 29-వ తేదీ ఆదివారం సాయంత్రం 4-30 గంటలకు పూతన సంహారమును, కొండమండలము స్కూలు హాలులో కంధకోణం - బ్రహ్మశ్రీ, పంచాపకేళ శాస్త్రిల వారి కలన కాలక్షేపములు జరిపించబడును.

సరేను ఫ్యాక్టరీ:—జి. జి. నెం. 2198 సరేను తయారుజేయుటకు కే. సి. శ్రీనివాసరావు ప్రారంభించిన పరిశోధనమును బ్రిటీష్ కంపెనీవారు సాగించి 1920 ఆగస్టు 20-వ తేదీన ఫ్యాక్టరీని తీసికొని మంచురకపు సరేనును తయారు జేయుచుండిరి. ఆకంపెనీవారు పనిసాగింపలేమని తెలుపుటచే ప్రభుత్వమువారు దానిని 1921 ఆగస్టు 31 వ తేదీన తీసికొనిరి. దీనిని పనిజేయుచుటకు పరిశ్రమదైర్ఘ్యముగారు దెల్పిన యంతములకును ఖర్చుకును ప్రభుత్వమువారు రంగీకరించిరి.

చెన్నపురి ముంపుల ఆంధ్రజాతీయోపసంఘము:—ఈసంఘము వారు అహమ్మదాబాద్ కార్యకర్తలను తీర్మానింపబడిన తీర్మానప్రకారము జాతీయ కాలనీయ ప్రతిభాపత్రములను ఆంధ్రములోను హిందీభాషలోను, చూతనముగా ముద్రించి విస్తృతప్రచురములను వరుసలకు లోబడి, శాంతి పై న్యాయన, చేరగారువారి సంకేతములు తీసికొనుచున్నారు. కనుక కార్యకర్తలను సిద్ధాంతము నంగీకరించిన ఆంధ్రులను ఆంధ్రాభిమానులను, ఈ వైకార్యస్థానముగు రెండు తెట్టిపేద 7 నెం ఆంధ్ర పత్రికలయమున సంఘ కార్యదర్శిగారివద్ద ప్రతిభాపత్రములపై సంతకములు చేయుటకు ప్రార్థితులు. మా సంఘప్రచారకు లగు చందన వెంకటరామయ్యగారుగూడ, శాంతిపై నిలవను చేయుటకు నగరమునందు తరుగుచున్నారు గాన నావిద్యమహాదేవ సంకేతములు చేయవచ్చును.

పంచాయతుల రిజిస్ట్రారు జెనరలు:—1920 మద్రాసు గ్రామపంచాయతీ చట్టము 37 (1) సెక్షను క్రింద, 1921 డిసెంబరు 15 వ తేదీ మొదలు ఒక సంవత్సరమువరకు పంచాయతుల రిజిస్ట్రారుపనిని స్వీకరించుచులకు ప్రభుత్వమువారు రంగీకరించి ఆ పనికి యజ్. పాగల్ సాస్వామి అయ్యగారిని నియమించిరి. ఆయన పంచాయతుల రిజిస్ట్రారు జెనరలు అని పిలువబడును. ఇందునలన పంచాయతుల ఆచరణ రిజిస్ట్రారులకును యాయనకును భేదము నూచిత మగును.

ఆచరణ రిజిస్ట్రారులకును రిజిస్ట్రారు జెనరలులకును గల సంబంధమును గూర్చి ప్రత్యేకముగ ప్రకటింపబడును.

రిజిస్ట్రారు జెనరలు గారికి గావలసిన సిబ్బందిని గూర్చి ఆయనయే వెలుపలయును.

ఇందులకు ఖర్చు 1921-22 సిబిలు ఆయనయే పట్టిక ముద్రినిపలు కార్కుల యన స్పెక్టరుగారికై నియోగింపబడి వినియోగింపబడును.

పనికి భూము లేకుండ యజ్. పాగల్ సాస్వామి అయ్యగారు ముద్రినిపలు కార్కుల లోకలబోధలకు సలహానిచ్చుచు ముద్రిని పలు ప్రదేశములలో ప్రాథమిక విద్యాప్రదేశమునకు సహాయము జేయవచ్చును. (జి. జి. నెం. 2582 యజ్. యజ్.)

పినను, కాంగ్రెసు సంఘటిత్తానముల ననుసరించి మరల చెల్లించుచున్నారు. కాంగ్రెసుసంఘము లెటుల నిర్ణయించిన, ప్రజల లబ్ధుల ననుచుటకు సంసిద్ధు లగుట వారీయందలి స్వపరిపాలనాత్మక ప్రబలనిదర్శనము. ఇట్టి యద్భుతశక్తిని కనుబడిచుచున్న ప్రజలకు, త్వరలో గమ్యస్థానము జేరుట కాటాకముండదు. ఆంధ్రులీతరుణమున అహింసా వ్రతమును నిష్కర్ష గ నాచరించి, కాంగ్రెసు కార్యక్రమమును ప్రశంసార్హముగ నిర్వహించి, చరితార్థు లగుచురగాక!

బీహారు శాసనసభ: క్రిమినలులా సవరణచట్టము

బీహారు రాష్ట్రమునందు క్రిమినలులా సవరణచట్టమును తీసివైచి, నిర్బంధితులకు వదలివేయ వలయునని బీహారు శాసనసభలో నెకతీర్మాన ముపపాదించబడెను. ఈతీర్మానముపై దీర్ఘ చర్చజరిగెనని నిన్నటి దినము తెలిపియుంటిమి. యూరపియను స్టాంటరు సభ్యులు సహకారవాదులు పిరికిపంద లని అధిక్షేపించెను. ప్రభుత్వపక్షమున గౌ. మేకే ఫరుసనుగారు ప్రసంగించుచు, తీర్మానమునకు విరోధము గనుబడిచిరి. మద్రాసు రాష్ట్రమునందు శాసనాతిక్రమణము నెదివరకే ప్రారంభించి రనియు, గాంధీ పెట్టినగడుపు ఆదేశనములు మాత్రమే గలదనియు, ఇట్టిపిత్తిలో క్రిమినలులా సవరణచట్టమును తీసివైచుటకు ఏలు లేదనియు, పలికిరి. శాసనసభ్యులలో భూస్వాములును, రయితు ప్రతినిధులును ఈతీర్మానమును ప్రతిరూపించవలె నని కోరిరి. కాని, శాసనసభ్యులెవరును మేకే ఫరుసను గారి హితమును పాటించలేదు. ప్రభుత్వ సభ్యులు తప్ప మిగిలిన సభ్యులందరును తీర్మానమున కంగీకారము జూపిరి. తీర్మానము శాసనసభవారిచే సంగీకరింప బడెను. ప్రభుత్వమువారు న్యతిరేకాభిప్రాయ లైనపుడు, ఇంత మాత్రమున కలిగిడి లాభ మేమియు లేకబోయినను, శాసనసభ్యులయభిప్రాయ మేలేరున నున్నదో వ్యక్తమయినది. దేశములో నన్ని పక్షములవారును నిర్బంధవిధానమునకు ప్రతిరూప రనుటకు సందియములేదు. కాని ప్రభుత్వమువారి సంగతిని గుర్తించి, తమ పక్షాని మార్పుకొందురా?

క్రొత్త చట్టము

పోలీసువారిలో ప్రభుత్వ ద్వేషమును వ్యాపింపజేసిన వారిపై నిర్బంధముల విధించుటకు క్రొత్తచట్టము నొకదాని నుపపాదించెదమని, సర్. విలియం విక్ తెంటు గారు, హైందవ శాసనసభలో బలికిరి. ఇదివరకున్న చట్టములు చాలపు గాబోలు.

సి. ఎఫ్. ఆంధ్రానుగారి సుచారము

మంగుళూరువారికి చిరకాలము కిందట చేసబడిన వాగ్దానమును చెల్లించుటకు కేశవసహాయధికి ధనము చేయవచ్చుటకు ఆంధ్రానుగారు సంఘమున వెల్లెదరు. అటుండి తిరుచూరు పాలకులు మున్నగు స్థలములందును పోషితుల కిరములను చూచి కల్లికోటకు వచ్చెదరు. కల్లికోటలో నివసకు ఆంధ్రానుగారు పలువురు హిందూమహాత్ములులతో పలుసారులు మాటలాడిరి. విప్లవమునందు విఫలమగు పాల్పడినవారు స్వయముగ వెప్పిన విషయములగుడ వాలించిరి. పండితులొకనలనను న్యాయమున వదలి కొంతని కలిగించుట కందరును కలసి పరిశేయనలనని హెచ్చరించిరి.

లేడీ జ్యూర్సు

యనమైను శ్రీ చెర్చి స్కూటిసుమిషనుకు చేరినడాక్టరు మార్టిను అను లేడీ డాక్టరు (వైద్యురాలు) పోషితుల కిరములలో వారికి సహాయముచేయుటకు కల్లికోటకు త్వరలో వచ్చునని తెలియుచున్నది.

మావేశము జరిగెను. ఆ సమావేశమునకు గాంధీ మహాత్ముడు ఆహ్వానింపబడెను. బొంబాయి సమావేశతీర్మానములను సరించి, 17వ తేదీన గూడిన కాంగ్రెసు కార్యనిర్వాహక సంఘమువారు, కాంపుటే గిలుసమావేశమున కేర్పాటులు జరుగులోపుగ 31వరకు శాసనోల్లంఘమును ప్రారంభింపగూడని, తీర్మానించిరి. ఈ తీర్మానము ప్రకారము, టంటారుమండలమువారు ప్రారంభింపదలచిన పన్నుల రాకరణమును మానుట ముఖ్యమైయుండెను. అందుచే, నింతవరకు గుంటూరునం దనలంబింపబడిన పద్ధతి పన్నుల నిలుపుదల యగును గాని, నిరాకరణము గాజాలదు. మరియొకవిషయము. డిల్లీ షరతులను ప్రజలు నిర్వహించిరా లేదా? నిర్వహించి, ప్రజలీ యుద్ధ మము ను దౌర్జన్యరహితముగ కొనసాగింప గలుగుచో, తానభ్యంతరపెట్టనని గాంధీ మహాత్ముడు కొండ వెంకటప్పయ్య పంతులుగారికి తెలిపెను. డిల్లీ నియమముల ప్రకారము, ప్రజలలో నధికసంఖ్యాకులు తమకు సరిపోయెడి కిద్దరు బట్టలకు తయారుజేసి వానిని ధరింపవలయును. అస్పృశ్యతను తొలగింపవలెను. మనోవాక్యాయకర్మలందు అహింసాధర్మము నవలంబింప వలయును. ఇతరులతో వీరు వికమత్వమున మెలంగవలయును. తగినశిక్షణము లేనిది, పన్నుల నిరాకరణమునకు గడంగుట అపాయకరమని గాంధీమహాత్ముని యభిప్రాయము.

బర్మోలీయందు తా మివిషయమై పని జేసి ఫలితములను చూపువరకు ఇతరు లిందుకు బూనకుండుట శ్రేయస్కరమని మహాత్ముడు సూచించుటకు, కారణ మిదియే. గాంధీమహాత్ముడు బర్మోలీకి నిన్నటిదినము వెడలినటుల, అస్సాసియేటును ప్రెస్సువారు తెలుపుచున్నారు. బొంబాయి క్రాంతి కలువృత్తాంతము ప్రకారము, బర్మోలీ ప్రజలకు శాసనోల్లంఘనమునకు సంసిద్ధుల జేయుటకు మహాత్ముడును పట్టుకారును అక్కడనే నివసించెదరని తెలియుచున్నది. ఆంధ్రులకు నిరుత్సాహపరచుట మహాత్ముని యుద్దేశముగాదు. ప్రజలవిధులలో పదింటి లొమ్మిదిపాళ్లు శాస్త్రవ్యయ సుభవింపకుండ అహింసను సంపూర్ణముగ నిలుపుట ముఖ్యమని మహాత్ముడు తెలుపుచున్నాడు. అంతటితో నయినను ప్రజలధర్మము పూర్తిగాలేదు. మిగిలిన నియమములనుగూడ ప్రజలు నిర్వహింపవలయును. తగిన కట్టుదిట్టము లేర్పడని యెడల, మహాత్ముడు తెలిపినటుల పిమ్మట ఏ దురవస్థ సంఘటితమను బాధ్యత యంతయు ప్రజలపై నిలిచియుండును. మహాత్ముని యుపదేశమును, ఆంధ్ర రాష్ట్రీయ కార్యనిర్వాహక సంఘము వారు గుర్తించిరి. అందుచేపన్నుల నిరాకరణమును అన్ని తాలూకాలలో నెక్కసారి సాగించుటకు బదులు స్వల్పప్రదేశమును నిర్ణయింపవలె నని సూచించిరి. ఆ నిర్ణీతప్రదేశమున డిల్లీ షరతులను శాసనరకు పూర్తియైనవో విచారించుట కొక సంఘము నేర్పాటుజేసి, వారి అభిప్రాయమునుబట్టి పన్నుల నిరాకరణముగూర్చి తీర్మానింపవలె నని సూచించిరి. డిల్లీ షరతులు నిర్వహింపబడెనా లేదా, దౌర్జన్యరహితవాతావరణము సుస్థాపితమయ్యెనా లేదాయని కనుగొని నిర్ణయింపవలసిన భారము జిల్లాకాంగ్రెసు సంఘముపై నిలిచియుండును. స్వల్పప్రదేశమును నిర్ణయించుటచే నిజ సందర్భములను గ్రహించుట సులభము. ఆంధ్ర కాంగ్రెసు కార్యనిర్వాహక సంఘ తీర్మాన మందుచే, మహాత్ముని హెచ్చరిక కనుగుణ్యముగ నున్నది. ప్రజలీ విషయమై నెంతయూతురము గనుపటచున్నను తగిన నిగ్రహమును సయితము జూపుచున్నారు. కొన్నిజిల్లాలలో పన్నులను మొదట నిలి

నిర్బంధవిధాన విజ్ఞంభణము

ఆంధ్ర రాష్ట్రము

(0)

ప్రాధికార కోడి రామమూర్తిగారి లేఖ-ఆజ్ఞోల్లంఘనమునకు దేశము సంసిద్ధముకాలేదు.

(0)

. ఇతర రాష్ట్రములు

(0)

ఆలహాబాదులో ఆజ్ఞోల్లంఘనము - సభలకు జరుపుట

కలకత్తాలో వేలకొలది ప్రజలు చేరుట - గొప్పసభ - సేనలు పోలీసులు చెదరగొట్టుట-

500 మందిని పట్టుకొనుట - తుంటరులు పోలీసులపై రాళ్లు విసరుట

గాంధీమహాత్ముడు బర్మాలోకి వెళ్లుట

సంయుక్త రాష్ట్రములు-శాసనసభలో నిర్బంధ విధానమును గూర్చిన చర్చ-ప్రభుత్వమువారి అంగీకారము

బేహారు ఓరిస్సా-నిర్బంధవిధానపు చట్టములను గూర్చిన చర్చ - ప్రభుత్వమువారి ప్రాతికూల్యము.

తీర్మాన మామోదించబడుట.

ఆంధ్ర రాష్ట్రములు

ప్రాధికార కోడి రామమూర్తిగారి సందేశము.

సమిష్టి ఆజ్ఞోల్లంఘనము.

అస్మద్దేశీయులారా! ఆంధ్ర సోదరులారా! ఈనెల 24 న తేదీని వెలువడిన ట్రిబ్యూను పత్రిక (లాహోరు) లో ఆంధ్రదేశము నందలి ఆజ్ఞోల్లంఘనమును గూర్చిన యొక వ్యాసమును చదివి నేనత్యంత సంతోషభరితుడ నైతిని. ఇంత స్వల్పకాలములో మీరింత ఘోషమును సభివృద్ధిని బడయుటకు నేను సంపూర్ణముగా సానుక్రోశమును తెలుపుచున్నాను. ఇతరరాష్ట్రములవా రీ విషయమును మీకంటె నెంత ముందుగా ప్రచారమును ప్రారంభించినను గూడ మీ రాన్ని రాష్ట్రములను ఎల్లప్పుడును శుద్ధక మించియే యుండునని నేను సంపూర్ణముగా విశ్వసించుచున్నాను. నే నాంధ్రదేశమున కమితమారమునందు మాట నిజమైనను నాకేరీరము దూరమునందుండిగాని నా ఆత్మ మారము లేదు. త్వరలో నేనీవిషయమున శ్రద్ధగా పరిశోధన నకాశము కలుగునాగు ఘోషమును అపాయకము నగు నీ ప్రయత్నమునకు ఆంధ్రదేశము సంసిద్ధముగా లేదని నేనుగ్రహించి బుద్ధి పూర్వకముగా నే విశ్వాసానికి యుంటిని. ఈ స్థితిలో ఆంధ్రదేశ మిప్పుటి కైన (సమిష్టి) ఆజ్ఞోల్లంఘనము నవలంబించుటకు సంసిద్ధముగా లేనియే నేను తలంచుచున్నాను. నేను వెక్కువత్వములనుండి ఆంధ్రదేశ స్థితిని పరిశీలించుచుంటిని గాన మీరింత కీక్రముగా ఆజ్ఞోల్లంఘనమును ప్రారంభించుట హానికరమని నమ్మకముతో చెప్పాలి యున్నాను. మీరు సంసిద్ధముగా నున్నావని మహాత్మాజీకి ప్రాసీతిగాని యొకమండలియైన మీ ప్రయత్నము విఫలమైన ఆంధ్రరాష్ట్రమున కంగీకరింపజేసే గాక దేశమున కంతటికిని పరిశ్రమచేయుచు నాహాయోధ్యమమునకే ప్రబలమగు నష్టమును కలుగజేయునని మీరు గ్రహించగోరెదను. కృష్ణ దేశ రాజు సామ్యభౌముడు మున్నగు మన ప్రాచీన వంశకర్తల కీర్తిగూడ కళంకమును చేకూర్చును. అహమదాబాదులో దేశీయమహాజనసభ జరుగుటకు ముందే బర్మాలోనుండలమున ఆజ్ఞోల్లంఘనమును ప్రారంభింపవలెనని మొదట తలచిన మహాత్ముడు దానిని ప్రస్తుతము విమించుటకు ముఖ్యోద్దేశమేమి? దౌర్జన్యరాహిత్య విధానములనల న్వరాజ్యమును బడయుట మహాత్ముని సంకల్ప మగుటచే బర్మాలోని ఆజ్ఞోల్లంఘనమును ప్రారంభించిన దౌర్జన్యము కలుగదనునట్లుకము మహాత్ముడు కలుగలేదు. దేశమునందలితర రాష్ట్రములకంటె మీరు వెనుకబడి యుండలేదనుట నిశ్చయముగాని ఆంధ్రదేశమున బుట్టిన ప్రతివ్యక్తియందును ప్రాతేజము వెలుగొందుచుండునగాన ప్రభుత్వసంబంధులనల నణామాత్రమగు నాగ్రహకారణము కలిగిననుగూడ నాత్మత్రాగ్ని ప్రజ్వలిత మగును. అందువల్ల మేలకంటె కీడ్ధికమగు నుపద్రవము కలదనియే నేను భయపడుచున్నాను. నేను ఆంధ్రదేశస్థిని స్వయముగా పరిశీలించుటకు ఫిబ్రవరినెలలో ఆంధ్రదేశమునకు రాగలుగుదునని ఆశించుచున్నాను గాని నేనంటి కెప్పుడు వచ్చిన ననుకూలమో ట్రిబ్యూనుపత్రిక ద్వారా నాకు తెలుపగోరెదను. అంతవరకును మీ రాజ్ఞోల్లంఘనమునకు గడంగిక దేశమునందన్ని రాష్ట్రములలోను జరుగు సభివృద్ధిని శ్రద్ధగా పరిశీలన గోరెదను. భవద్విధేయ శేవకుడు. ప్రాధికార రామమూర్తి. దానూయ 26-1-22.

బొంబాయి రాష్ట్రము

మహాత్ముడు బర్మాలోకి వెళ్లుట

ఈనెల 26 వ తేదీని మహాత్ముడు అహమదాబాదునుండి బయలుదేరి బర్మాలోకి వెళ్లును.

వంగ రాష్ట్రము

కలకత్తాలో సభ.

26 వ తేదీ మధ్యాహ్నము కలకత్తానగరమున కళాశాల చౌకునందు మిక్కిలి గొప్పసభ జరిగెను. వెక్కువలంది విద్యార్థులను వలంటీరులను సభకు వచ్చిరి. చుట్టుపట్ల రోడ్ల మీదగూడ ప్రజ క్రిక్కిరిసియుండుటచే కొన్ని గంటలసేపు ట్రాముబండ్లు మున్నగు నన్ని బండ్లను నిలచిపోయెను. సభకు చెదరగొట్టుటకు ఆయధిపాలు లగు ఘూర్కాపై నికులును వెదపోలీసు దళమును అవటికి వచ్చెను. ప్రజలు వెళ్లుట కంగీకరింపకుండు పోలీసులు వారి వైబడి లట్టా కగ్రలతో కొట్టి, కొంతమందిని పట్టుకొనిరి. ఇతర గ్రామములనుండి వచ్చిన తుంటరులు పలువురు పోలీసువారివద్ద రాళ్లు విసరిరి. ఒక సార్జెంటుకును యిద్దరు కనిష్ఠేయులకును గాయములు తగిలెను. అంతట పోలీసువారును ఘూర్కాలను పశుబలమును చూపిరి. చాలమంది బాలురకు దెబ్బలు తగిలెను. 500 మందిని పోలీసువారు పట్టుకొనిరి.

అసహాయ వాదులశిక్షలు-పునర్విచారణ

28 వ తేదీని జరిగిన రాష్ట్రీయ శాసనసభలో రాష్ట్రమునకు ఆమెండుమెంటు చట్టమును వర్తింపజేయుట గూర్చిన తీర్మాన మామోదించబడినందున ఆ తీర్మానము ననుసరించి ఆశేసులను 29 వ తేదీ విచారణ చేయుటకు తగిన ఏర్పాటుల నొనరించుటకు 29 వ తేదీ ఆదివారమునాడు లక్నోలో కమిషనరుల సభ జరుగునని 26 వ తేదీని జరిగిన సభలో సర్ అడ్విక్టు పార్టీరుగారు తెలిపిరి. వారికి వేయబడిన శిక్షలనుగూర్చి అన్ని శేసులను తిరిగి విచారణచేయుటకు హోల్డర్లువారిని ఆయోధ్య కమిషనరును కోర్టువారిని కోరవలెను. అను తీర్మానము 20 వ తేదీ నుమోదించబడినది. పార్టీరుగా రాతీక్యానముకు ప్రతికూలముగా మాటలాడిన ఆమెండుమెంటు చట్టముక్రింద అన్ని శేసులను తిరిగి పరిశీలించుటకు ఆడిషనల జాడ్జిమలు కమిషన ఏలిలుగారిని దొరతనమువారు నియమించిరి. శిక్షలను తగ్గించుటనుగూర్చి అతడు ప్రభుత్వమునకు సలహా నియ్యవలెనని కోరిరి. తక్కిన రాజకీయ నేరముల విషయమున దొరతనమువారు రంగీకరింప జాలరని తెలిపెను. తీర్మానము వదలుకొనబడినది. రివిన్యూ విభజనమునుగూర్చిన తీర్మానమునకు ప్రభుత్వమువారు ప్రతికూలముగా నున్నను 26 వ తేదీ నా తీర్మాన మామోదించబడినది. అనుకూలరకు ప్రతికూలర కంటె రెండు వోట్లు హెచ్చుగా వచ్చివి. 25 వ తేదీని జరిగిన సభలో తాడు మంత్రినచట్ట మామోదించబడినది. సివిలు అవసరవ్యయములను గూర్చి కొంతచర్చ జరిగినది. వ్యయముక్రమప్రకాశము జరిగినదని అధ్యక్షుడు తెలిపెను. అధిక సంఘము వా రావిషయమును విచారించెదనని చెప్పెను.

నయ్యక్త రాష్ట్రములు

ఆలహా బాదులో సభ.

అసహాయోధ్యమమును వ్యాపింప జేయుటకు ఆలహాబాదులో బహిరంగసభలను జరుపగూడదని ఆలహాబాదు పట్టణ కార్మికులు. సంఘ కార్యదర్శులకు జిల్లామేజిస్ట్రేటు నోటీసు పంపినను 26 వ తేదీని వాహికసభను జరిపెదమని ప్రకటించిరి. అసహాయోధ్యమమును గూర్చి యుపన్యసించె. తెలిపిరి. అధ్యక్షురాలగు కమలా నెహ్రూగారి సంతకము నోటీసులు వెలువడినవి.

వలంటీరులకు శిక్ష.

మేజిస్ట్రేట్ కల్లసారా దుకాణములపై బోధించిన లకు పదిమంది వలంటీరులకు ఆలహాబాదులో 6 నెల మొదలు 18 నెలలవరకు కఠినశిక్ష వేయబడినది.

బేహారు ఓరిస్సా

నిర్బంధవిధానఖండనము, రాష్ట్రీయ శాసనసభ

26 వ తేదీని మరల శాసనసభలో ఆమెండుమెంటు చట్టమును రద్దుచేయవలెనన తీర్మానము గూర్చిన చర్చ ప్రారంభమైనది. ప్రేక్షకులు చాల హెచ్చుగా వచ్చిరి వారందరూ చర్చను చాల శ్రద్ధతో గమనించిరి. నిర్బంధవిధానమును సమర్థించు ప్రభుత్వమువారు తెలిపిన ప్రతికూలమును పూర్తిగా ఖండించిరి. ప్రభుత్వమువారికి తెలుపబడువిషయము లెల్లప్పుడును నమ్మదగినవే యెందుండ మీ నిదర్శనపూర్వకముగా చూపిరి. అసహాయోధ్యమవిధానము విప్లవమును కలిగించునని సభ్యులందరు వాదించును ఖండించిరి; గాని ప్రభుత్వమువారు నిర్బంధవిధానము విప్లవము నంతకంటెను కీక్రముగా తెచ్చునని తెలిపిరి. రికరెండు విట్టే, రాయబహద్దరు బోధితర్యయ చట్ట (పూర్వాలలో ప్రభుత్వ న్యాయవాది) గార్నిద్దరూత్రమే చట్టమునకు ప్రతికూలురు. భారతీయులలో ప్రతికూలుడు చట్ట గారొక్కఁడే. ఆజ్ఞోల్లంఘనము ప్రారంభింపబడలేదుగాన నిర్బంధవిధానమును ప్రారంభింపగూడదనుట సముచితము గాదు. ఆజ్ఞోల్లంఘనప్రారంభమునకు సత్సన్నాహమునకును ప్రభుత్వమువారు భేదమును పాటింపజాలరు. సన్నాహముపూర్తి కాగానే ప్రమాదకర మగునీతియే కలుగును. ప్రభుత్వమువారు రన్ని సాధనములను వినియోగించి ప్రతిఘటింపవచ్చునో అసహాయ వాదులు వారి సాక్రమించి వేసెదరు; కాన చట్టము నుపసంహరించుట కిది సమయముగాదు. చెన్నపురి జభానిలో ఆజ్ఞోల్లంఘన మిదివరకే ప్రారంభమైనది. గాంధీగా ర్పేయిన గడు వికర దినములు మాత్రమే యున్నవి. నిర్బంధమును మానుటకు రాజప్రతినిధిగూడ సంగీకరించనపుడు రాష్ట్రీయప్రభుత్వముల నట్టికోటిక కోరరాదు. కాన నీసభవారి తీర్మానమున కంగీకరింపరాదు. వలంటీరు ఎపరాధము చేసినగాని వారిని పట్టుకొనగూడదు. అపరాధముచేసినవారిని మామూలు చట్టములక్రిందనే విచారించవలెనని దొరతనమువారి సవరణే ప్రతిబింబిరి గాన తీర్మానము యొక్క యుద్దేశముగూడ నీడేరినది. శిక్షితులను విడుదల చేయుటను గూర్చి ఆయాశేసుల రికార్డులను తెప్పించి పరిశీలించుట దొరతనము వారంగీకరించిరి. కొందరికి మిక్కిలి హెచ్చుగా శిక్షలు వేయబడినమాట నిజమేగాని ఆశేసులలో దొరతనమువారు శిక్షలను తగ్గించెదరు. తగినశిక్షలను లేకుండ శిక్షింపబడినశేసుల నొకవ్రాక్సోర్టు జడ్జి మంలిచారణ జేయును. భూస్వాములిదివరకే అసహాయోధ్యమమువలన నష్టపడి ప్రభుత్వసహాయమును గోరిరి గాన వారి తీర్మానము నెదిరింపవలెను. రైతులప్రతినిధుల నియోజకమునకు విప్లవము ప్రతిరోధకమగును గాన వారు తీర్మానము సంగీకరింపగూడదు. తీర్మానమును వదలుకొనవలెనని పునఃపాదనకు కోరదన మిక్కననుగారు నుడిపిరి.

ప్రశ్నలు

ప్ర—వలంటీరులుగా చేరినందులకు మాత్రమే శిక్షింపబడినవారి నందరిని వదలుదురా?

ఉ—రికార్డుచూడకుండ వాగ్దానమియ్య వలెనని.

ఉపపాదకుడు—రికార్డునుచూచుట ప్రభుత్వప్రతిష్ఠను నిలుపుటకు కారణమాత్రమే యై వదలుట నిశ్చయమే యైనచో తీర్మానమును వదలెదను.

అధ్య—(తిలముగా) మీకు ఖండితముగా నేదోయొకటి తెలుపవలెను.

ఉప—అది సభవారే పరిష్కరింపవలెను.

ఈ సంభాషణ జరిగిన పిమ్మట ఓట్లను పుచ్చుకొని ప్రభుత్వప్రభుత్వము మాత్రమే ప్రతికూలముగా తేలిరి. తక్కిన వారందరు ననుకూలముగా వోట్లనిచ్చిరి. తీర్మాన మామోదించబడినది. చర్చ స్వములు చెలగెను.

పంజాబు రాష్ట్రము

పండిత మాలవ్యాగారు

పండిత మదనమోహన మాలవ్యాగారు 26 వ తేదీని ఆంధ్రప్రదేశ్ సభలో ఆంధ్రభాషకు బయలుదేరిరి.

లాహారులో విదేశవస్త్ర విక్రయ నిరీసనము

లాహారులో 26 వ తేదీ పద్మావతి కలంబియను పేరుతో ఒక ప్రైవేట్ విదేశవస్త్ర దుకాణములకడ నిలిచి బోధించిరి. ఎవరిని పట్టుకొనలేదు.

ఫిరోజ్ పూరు జిల్లా-కాంగ్రెసు విచారణ

ఫిరోజ్ పూరు జిల్లా విషయములను విచారించుటకు పంజాబు రాష్ట్రము కాంగ్రెసు సంఘమువారి రాజకీయ సంఘమును నియమించిరి. ఆ సంఘమువారు గలభా జరిగిన స్థలమున కేగి పరిశీలించి వచ్చి నివేదికను త్వరలో ప్రకటించును. ఉపసంఘాధ్యక్షుడు డా. పండిత రాంభజ దత్తుగారు సంఘము వారి పక్షమున నొక ప్రకటనమును గావించిరి. ప్రభుత్వోద్యోగి గుల ప్రకటనము నందలి కొన్ని విషయములను ఖండించిరి.

యువరాజుగారు

హైదరాబాదులో విశేషములు.

26-వ తేదీ యువరాజును హైదరాబాదులో యువరాజుగారు బ్రిటిషుకంట్రీనుమెంటుకు వెళ్లిరి. అచటి ప్రజలు వారికి స్వాగత మొసగిరి. మైదానముచేత వేలకొలది ప్రజలు చేరిరి. వైఖానుగారు యువరాజుగారికి స్వాగత మిచ్చిరి. యువరాజుగారు సేనలను పరిశీలించిరి. ఆవాడు పద్మావతియు యువరాజుగారు సికిందరాబాదులో పోలో ఆటనాడిరి. ఆవాడు రాత్రి చెసిదెంటుగారు వారికి విందుచేసెదరు.

లాహారులో యువరాజుగారి రాకకు ఏర్పాటులు.

యువరాజుగారు వచ్చినపుడు విద్యుద్దీపములను వెల్లుటకు విద్యుత్తునుత్రపు పనులనుగూడ పూర్తిచేయు చుండగా ఎవరో యింజనులో కొన్ని భాగములను దొంగిలించుటచే దాని కధ్వరితరము కలిగినది. రాజకీయరీతికక్షులే యిటుల చేసినను చున్నారని దాడికినిదర్శనము దొరుకుటలేదు.

యువరాజుగారి రాకనుగూర్చి ఆలోచించుటకు పంజాబు రాష్ట్రము రాజనంద 27-వ తేదీని జరుగును. తిరిగి మార్చి 28-వ తేదీన బడ్డెటునర్వ జరుగును.

లివనలిక్వే-3 సంకీర్తనం:— ఈ సభయాజమా

న్యమున జనవరి 29 వ తేదీ ఆదివారము సాయంత్రము 4 గంటలకు ఆరువలిక్వే-3 నెం 1 వెంకటాచలకెట్టిపిల్లి గృహమున, పుల్లడం, సంజీవరావుగారి ప్లాటున్న, మాయవరం సుబ్బయ్య షిడీలున్న, ఆలగనదిపిల్లి షిడీలమును, ఉమాయవరం సుందర రామయ్యగారి ఘంటునుగల పాటకచేరి జరుగును.

పెజవాడ శ్రీమారుతీమోతే హాలులో The Indian Dramatic Co, Madras ది ఇండియన్ డ్రామటిక్ కంపెనీ, శనివారం. బందరు 28-1-22.

అక్షర-కళ ప్రదర్శించురు.

శ్రీరాముడు—డి. వి. సుబ్బారావుగారు (మెడలిస్టు)

శీత—వి. వెంకటేశ్వరరావుగారు (మెడలిస్టు)

అత్తుణుడు—ఎ. వి. సుబ్బారావుగారు (మెడలిస్టు)

శీర్ష: రు 2.00, 1.8-0, 1.6-0, 0.8 0, 0.4-0

శ్రీలకు రు 1.0-0, ఆ 0.8-0, 0.4-0

K. V. Ramanaiah Naidu, Ch. V. Ratnam, President. Manager.

నోటీసు (3419)

సామ్రాజ్యపేట, టంకశాలపిల్లి, నెం 402 రు గృహమునందు ఆంధ్రా ఆయుర్వేదిక్ ఫర్మసి లిమిటెడ్ బ్రాంచిని ఏర్పాటుచేసి యున్నామని ఇందు వలన సకల జనులకును తెలియపరచుచున్నాము.

అన్ని వ్యాధులకు కావలసిన ఆయుర్వేద ఔషధము లిచ్చుట మిత ధరలకు దొరకును. శ్రేష్ఠతరమైన కస్తూరి, గోరోజనము, కుంకుమ పువ్వు, పచ్చకర్పూరము మున్నగునవి కూడ యిచ్చుట దొరకును.

ఆంధ్రఆయుర్వేదిక్ ఫర్మసి (లిమిటెడ్)

పాడ్ ఆఫీసు నెం 19 హాంస్కోడు, మద్రాసు.

భారత దేశ

అచ్చటిమనస్థితి.

కర్నలు వెజ్టిపుడు

తెలుగు యువరాజును గాంధీయజ్ఞానమును బహుళకలసికొనవచ్చును. వాగ్దానములలో నేమి మాట్లాడుకొందురు?

భారతనాయకుడు ఒకజువా వెజ్టిపుడును అతనికొకబోధుడు తీసి తనకు మామూలు అభ్యాసములతోటిపరిచయము లేనందున అట్లు వచ్చెనని చింతిల్లును. మహాత్ముడు నిర్దుష్టమగు నాంగ్లమున “తనసంక్షేమము” ను నొసంగును పండు లేని నోటితో నొకవిషయపువ్యవస్థను.

భారతము పాశ్చాత్య పరిపాలనము, పద్ధతులు, అభ్యాసములు ఆలవడకుండు లాగున “స్వరాజ్యము” వాంఛించుచున్నది. భారతీయులు యువరాజుతో నేమి మొర పెట్టుకొనరు. మొర పెట్టుకొనినను యువరాజేమియు చేయజాలడు. అంతయు భారతీయుల హక్కులయందే గలదు. తమ్ము తాడు సంస్కరించుకొని వారు స్వయముగ రాజ్యము చేసికొందురు. భారతదేశ మంతయు నైక్యము- సంక్షేమమున విషయమునున్నది. హిందువులు, మహమ్మదీయులు, భాగ్యవంతులు, పేదలు ఎల్లరును ఏకీభవము గలిగియున్నారని గాంధీ చెప్పెను. కిలాఫతు అక్రమములనుగూర్చియు తుర్కీదేశమునెడల జాపముకు ప్రతికారమునకును సర్. విలియం విన్సెంటుగా రేమి చెప్పినను గాంధీ సరకుచేయడు. ప్రాతపద్ధతులవై జరుగుచున్న కార్యనిర్వాహకవర్గ మింతకన్న నేమి చేయజాల రని ఆయనకు తెలియును.

భారతదేశము స్వరాజ్యమును బొందవలె నని మామనః పూర్వకమగు అభిప్రాయము. కాని జనసామాన్యమునకు జ్ఞాన మభివృద్ధి యగుకొలదియు, అనుభవము గలుగుకొలదియు, శ్రమ ముగ నదిసాధ్యమగును. ఒక దేశచారిత్రమునందు పదినవతరములన్న నేపాటి? అప్పుడు కన్యాబాని భారతీయులనుగూర్చియు, పంజాబు దురంతములనుగూర్చియు, ఆంగ్లో హైందవ నిరంకుశాధికారవర్గమునందు గాంధీ కోరుచున్న మార్పునుగూర్చియు భారతీయులు ఆలోచించుకొనగల రని యువరాజు సమాధానము నొసంగవచ్చును.

చారిత్రపు లేచి వెళ్తున్నారు. ఈతడు నేననుకొనినంత పెట్టి యానేక పరుడు గ నుండు లేదు. ఇతని నిచూచుటకు నాకును సంతోషము కలిగినది యువరాజు తనలో తా ననుకొనెను. గాంధీ లేచివెళ్లి యీలాగున ననుకొనెను. ఇంగ్లాండు నుండి మాకు ప్రసాదమే మకక్కలేదను విషయము నేను యువరాజునకు స్పష్టపరిచితిని తలంచెను. హక్కులు కావలెనని మాకు ప్రసాదము లక్కరలేదు. ఎప్పటికైనను వారు లాంస దురు. గుజరాతులోని కానన్ ప్లాంట్లమును గూర్చి మరల నేమైన తెలిసినదా యని యనుకొని తనయనుచులను మరల యథాధిగ నడపుటకు వెడలును.

అల్లరు లేమైన నుండును దప్ప యువరాజుగారుననువలన గొప్పపవిత్ర మేమియు నుండదు. అతడు పదినవతరముల కాలమును తగ్గించుటకుగాని భారతప్రభుత్వ చట్టమును మార్పు గావించుటకు గాని పూనుకొనజాలడు. సర్. విలియం జాయిన్సును హిక్కుగా రేపనికి యువరాజును పూనుకొనెను. కానన్ ప్లాంట్లలోని ప్రస్తుతపు సభ్యులు బాగుగ పనిచేసినారు. వారిని త్రోసివేయుటకు వీలులేదు గనుక దేశమంతటను క్రొత్తమొదలెత్తు జరుగునట్లులేదు చేయజాలదు. అతడు మాలవ్యాగారి కాశిహిందూవిశ్వవిద్యాలయమునందు ఆసక్తిజూపవచ్చును. పంజాబునిర్బంధితులను చెజునండి విడిపింపవచ్చును. చెజునాలలో నుండువారు కొంచెము గౌరవముగ చూడబడునటుల చేయవచ్చును. భారతదేశీయులు మతావేషపరుల వలె హింసలకులొనై ప్రతిష్ఠ సంపాదించుకొన బ్రయత్నించుచుండ, ఇకన్ని యనుగాడ వారిని సంర్థిస్తామనవు.

అయోధ్యలోను కేంద్రరాష్ట్రములలోను జరిగిన యల్లరులను మాపకొనిపడవమునవలె విపదములు గాంధీమార్గమునకు హానికలిగించును. వీనివలన భాగ్యవంతులును గౌరవములు గాంధీతో సభ్యముగ నుండుటకు భయపడుదురు. మాపకొనిపడవము వలన హిందువులును మహమ్మదీయులును వేరుగుదురు. స్వపరిపాలనము వచ్చినపుడు ఏమగునో యనుభవమే దౌర్జన్యహిత యనవాయోద్యమ విజయమార్గమున కాటంకముగ నున్నది

ఇదంతయు గాంధీకి బాగుగ తెలియును అందుచేతనే ఆయన తనయనుచులను మాఫులగువారినిగ్రహమార్గమున మరల్పుటకు తుమాపణ గొరును. ఉపవాసము చేయును. బ్రిటిషుపత్రిక గాంధీ తుమాపణ గొరినపుడు భారతదేశములో ఆయన పలుకు

బడి తగ్గిపోవునని వ్రాయునటుల నూహించవచ్చును ఏమార్గమును తగ్గనేరదు. అలీసాదరుల తుమాపణము వలననే యేమియు హాని గలుగలేదు. వారు స్వభావమువలన నేమి, హృదయ నుంచేమి, దౌర్జన్యప్రియు లని అందరకును తెలియును. గాంధీ యే తుమాపణ గొరునపుడు భారతదేశ మంతయును “ఆహా” ఏమి ఎంతటిబుద్ధి, మేము పాపముచేయగా మనశాంతికుడు ఉపవాసముచేసి కష్టపడుచున్నా”డని యందురు. ఈ యగంధ గృములును కారణరహితములును నగు రాజకీయవిషయముల గన్నిటిని యేకముజేసి విశ్వాసముతో పనిచేయునపుడు బ్రిటిషు రాజ్యమేమిచేయుగలదు. గాంధీయునుచులు ఆయన చెప్ప నిర్దేశముల కనుగుణముగ ఉండజాలరని తెలిసి, ఆరాజకీయము రాదని నమ్మి ప్రభుత్వమును యథాప్రకారము సాగించుటయే వారు చేయువని. మాంటాగు తెలిపియుంటుంటే ప్రజాపక్షకాన్యమును (ప్రభుత్వము) వారు ప్రయత్నింపవచ్చును. భారతప్రభుత్వ చట్టము లేకున్నచో, వారు కష్టదశలో నుందురు. ఇప్పుడు వారికదియే పట్టుబట్టు. ఇది గాంధీని ప్రతిఘటించుచున్నది. మితవాదిపక్షము గాంధీపక్షమునకు విరుద్ధముగ నుండి విజయవందన కనుబటుపలయును. వారు పరిపాలించుటకును విమర్శించుటకును అధికారమునే గాక కోరికారమును గూడ కలిగి యుండవలయును. సర్వమును వారికొకటే చేయవలయును ఆంగ్లో-బ్రిటిషు నిరంకుశాధికారులను కానన్ ప్లాంట్లను. దేశాలను జేసిరి. గాంధీతో సంగంభము సలుపుచు వారు మాంటాగు చమ్ముపక్ష విధానమునందలి ముఖ్యాంశమును ప్రజాపక్షమునకు ఆవలంబులైరి.

లాహారు దేశధర్మములను నాయకుని యంగీకారము గైకొని లాభస్సుప్రభు లొందిగ్రహమునై నున్న కానన్ మును తొలగించుటకు తీర్మానించుకొనిరి. “మీరు కలమునకు లొంగుదురా లేక ఖిద్మతునకు లొంగుదురా” యని కానన్ మున్నది ఈకానన్ము విశ్చారియా కాలమునాటిది. దానికై యాతేషించు కాలముగూడ తిరిగింది. లాభస్సు తనవారే వచ్చినవారు ఆకానన్ము నిటుల మాప్పదరు. “మీరు స్వపరిపాలనమును గోరెదరా లేక గాంధీ యలాజకము ననుభవించెదరా?” ప్రతివిప్లమును వారికి దైవదత్త మగుటయే గాక వారు కానన్ ప్లాంట్లను గూడ పనిచేయు నుచ్చెదరు. భారత మితవాదులు పరిపాలించెదరు. ఈ తెలివిమాతిన పార్లమెంటు ఈయబడినది. గాంధీ రాటుమునిచ్చుచున్నాడు. మీలోనే స్వగౌరవమున్నదని చెప్పచున్నాడు. సివిలుంగ్లెసు పరిపాలనము లేదు. వారు స్వపరిపాలన మనుచానిని తెచ్చి పెట్టి వాగ్దానములను బ్రిటిషుప్రభుత్వము, స్వపరిపాలనము- ఈరెంటిలో నేదెయో నొకదానిని కోరుకొనుడని యడుగుచున్నారు.

భారతీయుల యుద్దేశ్యముల కనుగొనుట కష్టము గారు. భారతీయుల బందరును మనము పోరలేనని కోరుచున్నాము. మన స్నేహితులు మితవాదులు భారతప్రభుత్వచట్టము నెత్తునిగ స్వపరిపాలనములోనికి తప్పకుండ మారినచాలునని తృప్తిపడుచున్నారు. ఇతరులు మనమిత్రులుగాను. మనమిత్రులవలె వారు నడించరు గూడాను. స్వపరిపాలన ము వచ్చినపుడు వారేమగునునో, వారు తెలియదు. వారికి తెలియదు. ఇప్పుడైనను అప్పుడైనను వారి మైత్రియే కావలెనని కోరుచో, వారు పిల్లలుగాక పెద్దవారుగాన మనము మనయందు వారికి ద్వేషము గలుగును.

అయిదు సంవత్సరములకుండ భారతీయులలో లెక్కకు వచ్చింది. విద్యావంతులను భాగ్యవంతులను మార్చమే వారే ప్రజాభిప్రాయమును తెలిపెడివారు. ఎత్తున విద్యావంతులైన కొలదియు అధికారవర్గమువారు వారిపై నయిష్టముమాపకొనెరి. వారు అధికారవర్గముతోటి పోటికి వచ్చుచుచే విరోధులైరి. ఇప్పుడు వారందరును గాంధీపక్షమున చేరినారు. భాగ్యవంతులు మిల భయముతో నున్నారు. రాజులు మరింత భయముతో నున్నారు.

అయితే యిప్పుడు లెక్కకు వచ్చునది భాగ్యవంతులు విద్యావంతులేగాదు. సామాన్యప్రజల బందరును మానవాభికింద లెక్కింప బడుచున్నారు. భారతదేశములో నిప్పుడు ప్రజలందరకును రాజకీయములు పట్టక పోయినను వానిని బోధించుచున్నాను. జనసామాన్యము నుదేకపూరితముగను, బలాభ్యముగను సంసిద్ధముగను నుండులాగున తయారుచేయుచున్నాను. రెండుపక్షముల వార్తాపత్రికలును నున్నవి.

భారతదేశములోని బ్రిటిషువారు నిస్సంతోషముగ నున్నారు. చివలకులేచి వెళ్లవలసి నచ్చునెమట, వీరికి కృతజ్ఞత జూపకుండుట గూడ తట్టింపవచ్చును. ఇది కోరవలెను మగు విషయమే—స్వధర్మ.

ఇండియన్ జ్యూయలరీ మార్కు, పోస్ట్ బాక్సు నెం 40, నగరత్ వేట, బెంగళూరు సిటీ.

విదేశ వార్తలు

ప్రపంచవర్తక పునర్నిర్మాణము

లాయకు బార్ల గారి యుపన్యాసము

జనవరి 21:— లాయకు బార్ల గారు వెస్టుమినిస్టరు సమావేశమున సుప్రసిద్ధులైన నటు నడిచిరి:—
విరిమిబడంబడిక.

విరిమిబడంబడిక యేకకర్తల గావింపబడినది గారు. ప్రతినిధు లందరూగలసి దాని నొనర్చుకొనిరి. అందు ముఖ్యముగా నా యూనియన్లు సహకారములు ఎక్కువగా తోడ్పడిరి. ఇందువలన బ్రిటిషువారి ప్రతిష్ట యభివృద్ధి నొందెను. నేను గాని, లిబరలు కొయిలనువారు గాని ప్రస్తుత ఎన్నికల సమస్యను ప్రభులగత సంస్కరణలనంది తప్పించుటకు బయలుదేర దీయవలెను. లిబరలు పక్షమువారు ఆస్పిక్టర్లుగారికొనర్చిన వాగ్దానము నంద్ర ప్రభుల సభను సంస్కరించుటకు బిష్టకొనిరి.

వ్యాపారమునందు మందము.

ప్రభుత్వమువారు అనవసర దుర్వ్యయ మొనర్చుచుండి రనియు, అనవసరముగ వర్తకమునందు జోక్యము గలుగజేసి కొనుచుండిరనియు శిష్టులనువారు లుపత్యములు. వ్యాపార మాంద్యము ప్రపంచమునందెంతటను గలదు. ప్రభుత్వమువారు వ్యాపారమునందు జోక్యము గలుగజేసిన రాజుని నా నమ్మకము. రాత్నాల్లిక మైనట్టియు సహాయమునైన పరిస్థితులకు మార్గమే పరిశ్రామిక రక్షణకట్ట ముద్దేశించబడినది. జేసీవా సమావేశమును గురించి “పీఠి దుర్వ్యయము! నలుబియ్యైదు డేళ్లు! నేయుమండి కాత్త్రప్రవీణులు!” అని కొంతమంది నడుపుచున్నారు. ఈ కాత్త్రప్రవీణుల కగు వ్యయము యెడల కాత్త్రప్రవీణుల కగువ్యయముకంటె తక్కువయే. గత మహాసంగ్రామమున యూరపు యుద్ధరంగమున 820 లక్షలచుండి 45 సంకర్షణలకాలము జరిగిన సంగ్రామమున కన్న చాలచవుక ఆసంగ్రామము యూరపు రక్తపాతమున ముంచివైచి నాశమొనర్చెను.

నవ్వుపరిహారములు

జర్మనీని సప్తపరిహారములనుండి వదిలివేయరారు. కాని జర్మనీగూడ ఇతరదేశములవలెనే సప్తముల అభికారమునతో బాధపడుచున్నది. అందుచే నాలస్యములప్పుడు. కాత్త్రప్రవీణుల జర్మనీయొక్క రాత్నాల్లికకక్షములను సరిగ నివారింపగలరు. నేన్న సమావేశము ముగియుటకుపూర్వ మీవిషయమే యొకసంతృప్తి కరమగు సమాధానము కుదిరెను. లెవనెతలంపుక నేతని సంభవించిన తప్ప లేకపోయినచో యేదేని అట్టిసమాధానము నొక చానిని జేసినాడుగూడ నొనర్చుకొందును.

బ్రిటను కర్తవ్యము

మతస్వాతంత్ర్యమును సంపాదించుటకు ఆంగ్ల దేశమున నొకరకమువారు పాటుబడిరి. అనేకతాబ్దుమునుండి సంగ్రామములచే బాధింపబడుచున్న యూరపు ఖండమునకు కాంతిని సంపాదించి ఇచ్చుట ప్రస్తుత బ్రిటిషుకరమువారి కర్తవ్యము. ప్రపంచవర్తక పునర్నిర్మాణము ప్రస్తుత మతిముఖ్యమైనది. ఇది వివాదాస్పదమైనది యుండవలదు. అంతర్జాతీయ సమావేశమువారి కార్యములను సుయరైయుదురు. పూర్వకాలము నెరువలె లేఖలవలన రాజుబారములవలన ఈ కార్యమొనర్ప నెంచుట దుర్బలము. ఇటీవల ప్రాంసునందు జరిగినవిషయములు, గెరమనీ బాతీయనుచేసిన భూయిష్టమును నిక్కాలమున నెంత బాగ్రత్తగ సంకలపనలతో తెలిపెను.

జేసీవా సమావేశము

వాషింగ్టను సమావేశ మత్యంత జనుప్రదముగ జరిగెను. ప్రపంచకాంతికి ముఖ్యమగు విషయమై ఆంగ్ల అమెరికనులకు సమాధానము కుదిరెను. రాబోవు జేసీవాసమావేశము చాల విషయములలో ఇదివరకు గావింపబడిన సమావేశముల కన్న ప్రాముఖ్యత వహించును. నానారాష్ట్ర సమితిని సమావేశమున గావించి యుండవలసినదని కొందరు నడుపుచున్నారు. కాని అందులకొక ఇబ్బంది కలుగును. ఆమెలివా రేర్పాటు చేసినయెడల ఆమెలికా ప్రభుత్వములవారు సమావేశమున నుండవలెను. కాని ఈ రెండు దేశములను ఆ సమావేశమున నుండుటకర్తవ్యము. సంగ్రామములను, సంగ్రామ వధం శముగావించు నుద్దేశముతో యూరపు ప్రభుత్వము వలె సమావేశమున కాహ్వానింపబడినది. నిజమగు అంతర్జా

తీయ వర్తక యుద్ధంబడికకుపూర్వము అన్నిత్రపుత్వము లందును, పరస్పర ప్రేమభావములను, యుద్ధపరికరముల తగ్గించుటయు నత్యవసరములు.

పన్నుల తగ్గించుట

సెనిక, నాకా, విమానదళములను తగ్గించుటలో బ్రిటను దేశ మాదర్శప్రాణముగ మెలగుచున్నది. బాతీయరక్షణకు భంగము లేకుండ పన్నులు తగ్గించు టావశ్యకము. గడ్డిను సంఘనాచార సమలులో పెట్టుటయందు ప్రజలు ప్రభుత్వమునకు సహాయ మొనర్చలేదు. వారి నివేదిక వెలువడిన మీదట నడువై తీవ్రవిమర్శలకు వచ్చును. బ్రిటిషు రాజ్యస్థాయికి కొయిలనుపక్ష మత్యవశ్యకము.

జర్మను-అమెరికా సంధి

జనవరి 21:— అమెరికావారు ప్రథమమున జర్మనీతో వర్తక యుద్ధంబడిక గావించుకొన నెంచిరనియు, కాని రాజకీయ సంశయం దొకనిబాధనను జేర్చినయెడల జర్మనీయును అమెరికను హద్దులకు రక్షింపబడు నను నుద్దేశముతో దానిని తరువాత వదిలివై చిగిని హూవరుగారు వర్తకసంఘమువారికి వాయు మన్నాను.

గతవర్షము జర్మనుకలపెసల మూలభరము నందు 19 మిలియనుకు మార్పుల మొత్తము నెక్కువ జేర్చిరి. 1913 సం॥ నున్న బాయంటుస్టాకుకం పెసలమొత్తము మూలభరముకన్న నీ మొత్తము చాల ఎక్కువ.

సమీప ప్రాచ్యదేశములు

జనవరి 21:— రాబోవు సమావేశమున సమీపప్రాచ్య దేశసమస్య గల్పించుటకుసూచి ఆర్మీనియావిషయమున బ్రిటిషు ఆర్మీనియా సంఘమువారు ముఖ్యము కాన్స్టాన న్నొక తేఖను వ్రాసిరి. డర్ హాము, విస్సెర్దురు, మాస్సెర్దురు విమళు గార్డు, క్రూప్రభ్యయు, కాబుల్ సినిల ప్రభువు గార్డు మొత్తలైనవారు దానిపై సంకేతము లొనర్చిరి. ఆర్మీనియనులకు జనదభూమిగ నొకదేశమును యేర్పరచకలె ననియు, వారికి స్వతంత్ర్య మీయవలెననియు వత్సర మైనయెడల తురుష్కసామాజ్యమున దానిని నంచనమ్మననియు కాని తురుష్కులకు మరి వ్యవహారములందు జోక్యము గలిగించుకొనరా దనియు, ఇతరప్రదేశములందలి అల్పసంఖ్యాకుల సంతక్షణకు గాను తురుష్కప్రభుత్వమునుండి తగినపూచీల పుచ్చుకొనవలె ననియు సంకలదు.

ఈవిషయములు సరిగ నిర్ణయింపబడిన విషయము పరిక్షించుటకు యూపీయను అధికారుల నియోగించవలె ననియు యూరపీయను యధికారుల క్రింద నొకసామయధదేశమునుకూడ నేర్పాటు జేయవలె నని యీ రేఖ సూచించుచున్నది.

భారతదేశస్థితి

ఆంగ్ల దేశమునందు భీతి

జనవరి 21:— భారతదేశస్థితినిగురించి డెయిలీ టెలిగ్రాఫు ప్రతీక ఇట్లు వ్రాయుచున్నది:— భారత దేశస్థితి చాల అదుద్రాసు గలుగజేయుచున్నది. ప్రభుత్వమును తొలగివ్రోయ నెంచు యుద్ధయములను అజుచుటకు ప్రభుత్వమువారు పూర్తి యగు చర్యలను దీసికొనుట లేదు. ప్రభుత్వమువారు బ్రిటిషు కాంతి భద్రతలను గాపాడుటకు గట్టిచర్యలకు దీసికొనెనో లేక భారతదేశమును తిరిగి, స్వల్పసంఖ్యాకులగు ఆంధ్రోళనకారులచేతిలో వదలెదనో యని ఆంగ్లభారత దేశములందు చాలమంది యాతురతతో నెరుచు చూచుచుండిరి మన మీరెండు పథములను చీలిపోవు ప్రదేశమునకు వచ్చితిమి. బాతీయవాదులు చాల చురుకుగ మితవాదులను తమ పక్షమునకు దిప్పుకొనుచున్నారు. ఈమితవాదులు సంస్కరణలక్రమాభివృద్ధిచుచ్చదనుక నాగుట లేదు. విర్లండువలె భారతదేశము స్వతంత్రకావ్వ) మగుదనుక మీ సంతృప్తులుగారు. గాంధీగారును వారిభిలాషకు మిత్రులును సంపూర్ణస్వాతంత్ర్యము గావలెననికొరుమ్మరు. అనగా అప్పటివరకము ప్రబలును. భారతదేశమును చెదగొట్టుచున్న చట్టసమగ్రత మగు ప్రభుత్వముపై ద్వేషమును, రాజ్యదోషమును, అజుచుటగాను ప్రభుత్వమువారు కఠినచర్యలు తీసికొనక పోయిన యెడల నీతి ఇంకను వృద్ధి గావచ్చును.

నూతన విర్లండు.

ఉత్తర దక్షిణ విర్లండు బడంబడిక.

జనవరి 21:— మైకేలు కొల్లిస్సుగారును సర్. శేమ్సు క్రెయిగుగారును దక్షిణ, ఉత్తర (అలస్టరు) విర్లండులను గురించి సంతకించు కొనిరి. వీరికి సమాధానము కుదిరెను. విరిమిబడంబడికయందు దెలిపిన విషయము దక్షిణ ఉత్తర విర్లండుల సరిహద్దులను నిర్ణయించుటకు ఒక సంఘము నేర్పాటు చేయుటకు మారుగా కొల్లిస్సు, క్రెయిగుగార్లుకు వోడు ఉత్తరదక్షిణ విర్లండులవారు చెరియొకప్రతినిధిని నియోగించవలెననియు వారు ఆసరిహద్దులను గూర్చి పరిష్కరింతు రనియు వీరు సమాధాన ప్రదరి.

కొల్లిస్సుగారు బెల్జియన్లు బహిష్కారమును విడనాడుట కొప్పుకొనెను. క్రెయిగుగారు కాథలిక్కు పనివాడు నాకా లయములకు జనుటకు తగిన యేర్పాటులు చేయుటకు వాగ్దాన మొనర్చెను. రెండు ప్రభుత్వములవారును రైల్వేపనివారి కవ్వముల విచారించుటకు కలసి ప్రయత్నింతురు. విర్లండు క్వశహారములను పరిష్కరించుటగానూ నిర ప్రభుత్వములవారును కలసి మరియొక మంచిధాన మాలొచించెదలు.

కొల్లిస్సు క్రెయిగుగార్లుకు కుదిరిన ఈ సమాధానమువలన విర్లండునందు ప్రజలు చాలయానంద మందిరి. ఈవార్త విషయవారందరూ కలియొడు రను యశమును వృద్ధిపరుచుచున్నది. అలస్టరువారుగూడ చాల యానందమందిరి. ఉత్తరదక్షిణ విర్లండులు గలియొట కిది యోగ గలుగ యుచున్నది.

ఇంకపై లైమ్సుప్రతీక ఇట్లు వ్రాయుచున్నది:— ఈ వార్తను విర్లండును ప్రేమించెడివా రందరును చాలావృత్తజ్ఞతతో నాహ్వానింతురు. ఇంతవరకును సమాధానము కుదురని విషయమున విరిమిబడంబడిక ప్రభుత్వమువారు అప్పడే సమాధానమును కుదుర్చుకొనిరి. విర్లండు దేశమున ఇరుపక్షముల వారికిని గలభేదాభిప్రాయములు రాజకీయ జేతలలన తొలగించవలెనని బ్రిటిషువారందరే కేకగ్రీకుముగ కోరుదురు.

ఆగాఖానుగారు 20 వ తేదీన మార్చెల్సునుండి భారత దేశమునకు “మేసిడోనియా” నాకము ప్రయాణ మయిరి.

గాంధీగారి యుద్ధయము

అబ్రహ్మరుపత్రిక వ్యాఖ్యానము

జనవరి, 22:— లండనులోని అబ్రహ్మరుపత్రిక గాంధీగారి యుద్ధయమును గురించి ఇట్లు వ్రాయుచున్నది. గాంధీగారి యుద్ధయమువలన ఆరాజకము సంభించునని లిబరలు పక్షము వారిప్పుడు గ్రహించుచున్నారు. భారతదేశమునందు గల్గిన క్లిష్ట పరిస్థితులను అంగదేశమునందన్ని పక్షములవారును సరిగ గుర్తించిరి రిండిగు ప్రభువునకు తెలిసినయెడల వారు పట్టుదలతోడను సమానముతోడను ప్రవర్తించ విలంబును. గాంధీగారు దౌర్జన్యమును బోధింపక పోయినను అది తప్పుక సంభవించి తీరును. అట్టిసమయమున, ఇంతవరకును సర్ కంకరవాదురు గారు ప్రభువులు ఫలహితముగా నాశించుచున్న చర్యను ప్రభుత్వమువారు దీసికొనుటయందు ఆంగ్లదేశమునందలి వివిధ పక్షములవారి యభిప్రాయములు చాల సకారిగ నుండును. అసహాయోద్ధయమునందు అత్యవినాశకారణము లగు విషయము దెన్నియో గలవు. ఎవరుకా జోక్యము పుచ్చుకొన నవసరము లేకుండగనే అది నశింపవచ్చును. కాని భారతదేశ హక్కులను ప్రపంచమునందు భాతీయుల స్థానమును ఆపదయందున్నది.

గాంధీగారికి హెచ్చరిక

జనవరి 22:— “నేషను” ప్రతీక సంపాదకీయవ్యాసమున వ్రాసిన విషయములట్టి భారతదేశ పరిస్థితులనుగురించి లిబరలు పక్షమువారియభిప్రాయములదెలియుచున్నవి. భారతదేశమునందలి పరిస్థితులవిషయమితినిచాలవరకునర్థించిరవాత నిట్లు వ్రాసెను: గాంధీగారు రెండుచేతులు సమావేశమున పాల్గొనెద రోలేక బ్రిటిషువారు భారతదేశమునవిడనాడివననలెనని పట్టుపట్టెదనో దెలియదు. భారతదేశమునందు బ్రిటిషువారి రాజ్యమునకును అనేక నేలనుండివచ్చుచున్న సాగరికత స్వతంత్ర్యమునకు మార్గమే ప్రస్తుత మాపదజనించుటలేదు. కాని పరిపాలనాసాధనము లేనట్టియు, శక్తికాట్యయు భారతదేశీయులయెడల మనకు గల బాధ్యతను మనమువిడనాడవలదు. గాంధీగారి సర్వస్వజేయనలెననియు ఖయిదుననుంపకనెనియుగావించుచున్నది. ఈసూచన

ఏమియు బాగుగనుండలేదు. కాని, గాంధీగారిని భారతదేశమున నుంచ విడుదలచేయునందులకు కాలపరిమళనివచ్చు విధానమును ఈ దేశమునను భారతదేశవ్యవస్థపరిపాలనపట్ల స్నేహభావముగలవారందఱును అపభావలని అంగీకారమునను బాగుగనుండవలసియున్నది."

ఈశ్వర అనంతయోగ్యము కలినచర్యలు

జనవరి 24:- ఈశ్వరాయభారతమువారు ప్రజలసహాయోద్యమమును బ్రిటిషువర్ణముపై సాగించునను అవలంబింపవలెనని ఒక ప్రకటన గావించిరి. దీనిపై ప్రభుత్వమువారు చాలకఠినచర్యలు దీనిని కొనుచున్నారు. ఆ ప్రకటనపత్రమున సంతకము లాసర్పించు రిలో ఎనిమిదిమంది నరెట్లు శిరములు కుత్తవీయబడినను. ఆ ప్రకటనను ప్రకటించిన వారాపై తీవ్రతన్నియు నాపివేయవలెను.

మైత్రి ప్రభుత్వసహాయము

జనవరి 23:- దక్షిణ భారత ప్రభుత్వములకు పులిరస సమాధానమును ఆంగ్ల ప్రతినిధులు గొనియాడుచున్నవి. విర్రుడురెండవభాగములయొక్క వికృత కిది ప్రభుత్వసహాయమును పని కర్ణించుచున్నవి. జాతీయకాయములు మారుచున్నవి. ముగిసేకార్యాలయమువద్ద సీసమాధానముకుదరెను. కొన్నిన్న క్రయికుగారి ద్వారా పనివీధి నాకార్యాలయమునకువచ్చితి. ఆంధ్రులు చర్చిలుగారు వార్తదారుల కలసి ప్రత్యేకముగా సంప్రదించుకొనవలెనని ప్రోత్సహించెను. ఒక గంటసేపులో నా సమాధానము కుదరెను.

"విరిష ఇండిమెంటు" పత్రిక ఈ వార్తను చాల గొని యాడుచున్నది. ఇట్టిసమాధానము కుదురునని యెవరును దలంపలేదు. విర్రుడు వికృత కిదియే ప్రభుత్వము.

ఈ సమాధానమువలన దక్షిణ భారతమువారు సాగించుచున్న ఆలస్యపు వస్తుబహిష్కారము నశించు ననియు చాలకలమునుండి వచ్చుచున్న వివాద మొక్కదినములో నశించిపోవలదనియు విర్రుడువారు రెండవరు వికృతకొరకు పాటుపడవలెననియు "వార్తరస" పత్రిక వ్రాయుచున్నది.

విరిషు మంత్రివర్గము

దగ్గను, బహిష్కరణ మంత్రివర్గము బ్రిటిషువారినుండి అధికారమును ఒప్పుకొను కార్యముకొరకు ఇంకను లండను నుండి యుండిరి. విర్రుడుదేశమున క్రొత్తమంత్రివర్గము వారిని చాలకష్టము లేదుగొనెను. చాల వివిధ దొంగసములును తీవ్రమగు నేరములును జరుగుచుండెను. గణివారమున దట్టిన సమాప్తప్రాంతములందు పరువాల్లు మోదారుబండ్లు దొంగిలించబడినను. దారికొట్టిన సామాన్యమాయెను. పోలముల వివాదములు మొలకలెత్తెను. కొన్ని ఆచరణలు పాటించవలసి, పశువులు దొంగిలించబడినను.

పైనిక శాసనప్రయోగము

అందుపై కలంబాటజిల్లాలో విరిషుప్రజాప్రభుత్వసైనికులు పైనిక శాసనమును ప్రకటించిరి.

జపాను ప్రభుత్వవిధానము

ప్రధానామాత్యుని ప్రసంగము

జనవరి 25:- జపాను ప్రధానామాత్యుడు డగు వైకాంటు తక హాషి గారు జపాను శాసనసభ యగు డయెటసుం దువ్యసించిరి. రాజుగారు ఆ స్వస్థులు గ నుండుటవలన యువరాజే ఇంకను కొంతకాలము వ్యవహారముల జూచుచుండవలెననియు యువరాజుయొక్క విరోధా చ్యటనము జయప్రథముగ జరిగెననియు నుడివిన పిదప విదేశవ్యవహారములయందు జపానువారి విధానమును గురించి ప్రసంగించిరి.

వాసింగుటనుసభ

భూతదయ న్యాయమితలచే వాసింగుటను సమావేశము ప్రపంచకాంతిని ప్రాపించుటకుగాను ఏర్పాటు చేయబడినను. సమానన్యాయ పక్షపాత రాజీత్యములముల ననుసరించి ప్రభుత్వమువారి విధానమున వ్యవహారముల సలుపుచున్నారు. సమావేశమునకు వచ్చిన ప్రభుత్వముల పరస్పర సహకార భావములకలన సమావేశము జయప్రథముగ జరుగును. సభాదేశములు సంపూర్ణముగ నిర్వహింపబడు స్థితికి వచ్చినవి. ఈసమావేశ ఫలితముగా, ప్రపంచకాంతి సేరముగ స్థాయి జెందుటకు పునాది లభించును.

వాసింగుట సభియ, డెరను ప్రదేశములలో సామ్యముగా సమాధానము కుదుర్చుకొనుటకు ప్రభుత్వమువారు ప్ర

యత్నించుచున్నారు. ఆయుధపరికరముల తగ్గించుటకు నిశ్చయం పడెడిదిగాను ఈవత్సరమున కోశాగారమున ధనము మిగులవచ్చును. అధనమును ప్రైవేటుపాతకాలకును నీటికాలువలను అభివృద్ధిపరుచుటకు వినియోగించవలెనని ప్రభుత్వమువారు దలచుచున్నారు. జపానువారు తమ వర్తకమును రహదారులను అభివృద్ధి పరుచుకొనవలెను. రాబోవు ప్రపంచవర్తకపోటీయందు జపాను వారు నిలుచుటకు గాను అందువలన ప్రపంచాన్ని త్యమునకు సహాయమొనర్చుటకును జపానువారు తమ పరిశ్రమల సభివృద్ధి గావించుకొనవలెను.

బ్రిటిషునౌకాదళము

జనవరి 23:- బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు ఆయుధముల తగ్గింప నెంచిరిగాను రాయకు నాకా నిర్మాణస్థానమున నాకా నిర్మాణమును తగ్గింపవలెనని యుత్తరువు గావించబడినను. ఈయుత్తరువు ప్రకారము 8000 మంది పనివాండ్లు తగ్గింపబడుదురు. 2800 మంది పనియందుండురు. ఇందువలన సంవత్సరము నకు 100000 పానుల్యయము తగ్గునని తెలియుచున్నది.

దక్షిణాఫ్రికాకార్యములు

జనవరి 23:- ఇంతవరకును సమైక్యకాలముగనే గడచెను. ఇద్దరుజాతీయవాదులు కార్యక్రమ సమైక్యమును పట్టుదలతో నుండవలెననియు నందువలన స్పృహపక్షమువారి ప్రభుత్వము ఏడించుటయందు తనకు సహాయమొనర్చవలెననియు కార్యక్రమ సుదృఢించిరి.

వర్ణసమస్య

జనవరి 22:- కార్యక్రమ సమైక్యగూర్చి చర్చించు సమావేశమైనసభవారింకను సమైక్యము నొనర్చలేదు. 2000 మంది (అంటు చాలమంది ఉచ్చివారు) సమావేశమై సమైక్యవానికి సానుభూతికావలెననియు లాముగూడ సమైక్యకట్టవలెనని తీర్మానించిరి. దక్షిణాఫ్రికాయందు తెల్లవారిచాక్కులను రక్షింపవలెనని ప్రభుత్వమువారిని గొరుటుకుగూడ పీరు తీర్మానించిరి.

జాతీయవాదులు తమరాజకీయాన్ని త్యమునకును స్పృహపక్షమువారిని బలహీనులుగా నొనర్చుటను గమలపనివాండ్రు తమరాజకీయములకుగా నుపయోగించుచున్నారని సర్. డి. లైలిగారు తీవ్రముగ ఖండించిరి.

గమల సంఘ అధ్యక్షులుగు ఎవిలిను వారుగూడ ఒక ప్రతినిధి కిట్లుచెప్పెను:- బంగారుగమల పనివారియందు వర్ణవివక్షణను పేసివేయవలెనని వార్త యనత్యము. బంగారుగమలందు చాలమంది శ్వేతజాతులవారినినియోగింపవలెనని నాయుడేశము. ఇటీవల 20000 మంది దేశీయులు తిరిగి నియమించబడిరి.

జపాను - రమ్య

జనవరి 23:- అత్యంత ప్రాచ్యవేశసంఘమువారియెదుట వాసింగుటనునందు చేరను సిడెవాగారు రమ్యలో తమప్రభుత్వమును స్థాపించ జపానువారు కొరుటలేదనియు, సరియగు ప్రభుత్వము ఏర్పడుటతోడనే తనపైకికుల, వచ్చుటనుండి తొలగించెదవనియు చెప్పెను. ఇందులకు ఇతరప్రతినిధులు చాల కృతజ్ఞులు జూసిరి. వైబేరియా సమస్య చేపు చర్చించబడును.

ఇండియా సీనియర్ వాణిజ్యసంఘ సంయోగ శాశ్వత సమావేశము:- ఈసమావేశముకలకత్తాలో రోవాల్లుపై ప్రభువు గారి అధ్యక్షత క్రింద ఈ నెల 20 వ తేదీ సోమవారమునాడు జరుగును. ఆదాయపుష్పము, ఇట్టుము, యండియా శాసనసభలో ప్రాతినిధ్యము, మారకము, ఎగుమతిదార్లకు స్టీనురుల యజమానులకు కలగు వివాదముల గూర్చి పోగునిబంధములూ తూర్పు బంగారములో జలమర్మములు, చిటిగొంగు రేవు పరిపాలనము, ఇండియా యువపదారులకు రైలుబండ్ల సందక్షియుట, ఇంగ్లాండుటపా సరిగ రాకపోవుట, ప్రభుత్వోద్యోగములు, తెలిగ్రాఫు తెలిఫోను ఏర్పాటుల సభివృద్ధి నొందించుట, కార్యక్రమము యూనియను సంఘముల శాసనములు పనివాండ్లకు ముజగ, నెంట్లు స్టోర్సు నేర్పరుచుట మున్నగు పలు విషయములు చర్చింపబడును.

"విశాఖపట్టణములో కల్లుసారాకొట్టవద్ద" స్ట్రీటు సాగుచున్నది. దొంగకొట్టము, దొంగఅమ్మకమునూడ పట్టి సాగుకుండ చూచుచున్నారు. చాలకాలమునుండి ఈదురభ్యుత్సాహము మునిగియున్న వారుగూడ మానుచున్నారు. అల్లిపురంలో కులకట్టు ఏర్పడినవి.

తెనాలిలోలాకా ఈచుని గ్రామకరణం మునసబు అసిస్టెంటు కరణములు 2 మోతాదులు రిగ్గురు తమపనులకు రాజీనామాలు నిచ్చిరి.

పోలీసు యినస్పెక్టరుపై కేసు. కలకత్తా హైకోర్టు అడ్వోకేటులలో 5 గురి పక్షమున ఏ. ఎస్. చాటెరిగారు పోలీసు యినస్పెక్టరు రమామణుగారిపై తెచ్చిన ఆక్రమ నిర్బంధపు కేసు 26 వ తేదీని రెండవ రాజధాని మేజిస్ట్రేటు కోర్టులో విచారణకు వచ్చెను. 20వ తేదీ శుక్రవారమునాడు సి. ఆర్. దాసుగారి కేసు విచారణకు వెళ్లి 5 గురు అడ్వోకేటులను ముద్దాయి నిరోధించెనని పిటిషను పెట్టబడినను. ఆనా రాకేతును విచారించిన ఫిఫు మేజిస్ట్రేటుకు ఆపిటిషను పంపగా ఆనా డెడలిని లోనికి రానియ్యవలదని నేనాజ్ఞాపించితిని. ఇకమిదట నందరిని రానిచ్చిన మని చీపు మేజిస్ట్రేటులేలేనెగాన కేసువదలుకొనబడినను.

రాష్ట్రమునందు నిర్బంధము.

సంయుక్తరాష్ట్రములలో అమెండు మెంటుపట్టుము ప్రకారము 1864 గురిని పట్టుకొనిరి. వారిలో 455 గురిని వదలి వేసిరి. ఆలహాబాదులో 805, లక్నోలో 340, కాశీలో 325, క్యాన్పూరులో 4 గురు పట్టుకొనబడిరి. బాబూ భగవాద్దాసు గారికేట సరియైనదికాదని ప్రభుత్వమువారికి సలహా యియ్యబడి నందున వారిని వదలివేసిరి 25-వ తేదీని లక్నోలో జరిగినకాసున సభలో తెలుపబడినను.

లాల్లా ధునీచందుగారికి శిక్ష.

వెనుక అంబాలా లాల్లా ధునీచందు పిమ్మట న్యాయవాదిగా పనిచేసి అసహాయోద్యమము నలంబించి వృత్తిని విసర్జించిన లాల్లా ధునీచందుగారు సారాదుకాణములయొద్ద పోధిమెటకు వలంటీరులను తీసికొని వెళ్లుచుండ అంబాలాలో 23 వ తేదీని పట్టుకొనిరి. వెంటనే అరగంటలో విచారణ ముగించి ఆయనకు 6 నెలలు కఠినశిక్ష వేసిరి.

సిక్కిం లలో రాజకీయ స్థితి.

చెరసాలనుండి రాగానే శోమశిగురుద్వారా ప్రబంధక సంఘమునకు సర్దారు బరతు సింగుగారి కధ్యక్ష పతవిని సర్దారు బహదరు మహారాజు సింగుగారు కార్యదర్శివదనిని మరల స్వీకరించిరి. జిల్లాజడ్జి ఆజ్ఞాపనారము జడ్జికోర్టుగూడా స్వర్ణవేపాలయము క్రెజిరి తాళములను సంఘమువారికి వశపరచెను. నాన్కానా సాహెబును మరల స్వాధీనపరపవలెనని మహారాజు నారాయణదాసు గారి కభ్యులు కొందరు శిరోమణి గురుద్వారా ప్రబంధక సంఘముపై నను ప్రస్తుతము నాన్కానా సాహెబు పరిపాలించుచున్న సంఘముపై నను పీకాయార్డు సబుజడ్జికోర్టులో శావా వేసిరి. మహారాజు గారి కభ్యులు హైకోర్టులో చేసిన ఆపీలులో వారిపక్షమున న్యాయవాదిగా హాస్సును యిమాముగారు నియమింపబడిరి.

తీరునల్వేలి టపాయుద్యోగులసంఘసభ

ఇండియాటపాయుద్యోగుల సంఘమునకు నాయకుడగు తారాపథ ముక్తిగారికి సహాయము చేయుటలో చెన్నపురి సర్పిలు సంఘమువారుగాని ఇండియా పోస్టుల సంఘమువారిగాని చేయదలచిన కార్యము నీ సభవారు మనుభూక్తముగ నామోదించుచున్నారని తీర్మానము తీరునల్వేలిలో జరిగిన సభలో నామోదించబడినను.

కలకత్తాలో జర్మనులనుపట్టుకొనుట

కలకత్తా రేవులోనున్న యొక జర్మనస్తీమరులో 11 గురు జర్మనులను 26 వ తేదీని కలకత్తా పోలీసువారు పట్టుకొని వారివద్దనున్న రిపాల్యురులను వశపరుచుకొనిరి వారిలో నొకడు యుద్ధసయమున జర్మను సేనలో లెఫ్టనెంటుగా నుండి బ్రిటిషువారిచే వైదీగా పట్టుకొనబడినను. వారిని మేజిస్ట్రేటు ఎదుటకు గొనిపోయెదరు.

పారిశుధ్యదేశపురాజు గారు.

తనతిండిని చూచివచ్చుటకు (సెరిస్యూ) పార్శ్వపురాజుగారు మారు నేమముతో తెహరనుండి కనోటియకు వెళ్లిరి తెలియుచున్నది.

ఉలవనాడు కేసు

పేరింతల మన్నా శచేరిల దోపిడి కేసులు

హత్య కేసును కొట్టివేయుట.

ఒక కనిష్టేబుకు 7 ఏండ్ల కఠినశిక్ష.

పలయువారు:— పాప్యులర్ స్వదేశీస్టోర్సు.

(3358)

పెద్దాపురం (గోదావరి)

అభిషిక్తు శాసనము

హైదరాబాద్ మేజిస్ట్రేట్ } సి. సింగారవేలు
చిదరామారావు కేసు } మొదలియార్.
24-1-22 } చాలా అక్లిష్టము.

కొలది పతులు మాత్రమే.

50 వర్షములు 11—0—0
 100 వర్షములు 20—0—0

పాక్షిక ప్రత్యేకము.

శలయనామ:— మూల గు వేంకటరమణయ్య,
(3856) వృషాభ తీర్థాకార్యస్థానము, బందరు.

(3108)

మహాతుని ఆరోగ్యమార్గ బోధిని.

పెద్ద అమ్మ. సంపూర్ణమగు ఆంధ్రీకరణము - ఆంధ్ర పండితు లగు భమిడిపాటి మూర్త్య
నారాయణగారిచే వ్రాయబడినది. మహాత్ముని కటముగలదు. వెలి పుస్తకం.
వలయువా రిట్లు వ్రాయవలెను. — ఆంధ్ర పరిషత్తు, బెజవాడ.

